

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.4

par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu smilts un smilts-grants ieguvei un pārstrādei nekustamajā īpašumā „Akmeņlauki” Talsu novada Lībagu pagastā

Derīgs līdz 2018.gada 17.jūlijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA „*Talce*”, reģistrācijas Nr.40003133979, adrese: Stendes iela 3, Talsi, Talsu novads, LV-3201, tālr. 63291311 (turpmāka arī Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA „*Firma L4*”, reģistrācijas Nr. 40003236001, adrese: Jelgavas iela 90, Rīga, LV-1004, tālr. 67500180 (turpmāk arī Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs):

- 2014.gada 17.decembrī Birojā iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums par SIA „*Talce*” smilts un smilts-grants ieguvei un pārstrādi nekustamajā īpašumā „*Akmeņlauki*” Talsu novada Lībagu pagastā.
- 2015.gada 16.jūnijā Birojā iesniegts papildināts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk arī Ziņojums) par SIA „*Talce*” smilts un smilts-grants ieguvei un pārstrādi nekustamajā īpašumā „*Akmeņlauki*” Talsu novada Lībagu pagastā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk Novērtējuma likums) 20.panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta (10) daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu – smilts un smilts-grants, ieguve (turpmāk arī Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Talsu novada Lībagu pagasts, nekustamais īpašums „*Akmeņlauki*” (zemes vienības kadastra Nr.8872 004 0160) (turpmāk arī Darbības vieta vai Īpašums).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu – smilts un smilts-grants ieguvi derīgo izrakteņu atradnē „Akmeņlauki” (turpmāk Atradne), kas atrodas Īpašuma teritorijā, Talsu novada centrālajā daļā, Lībagu pagastā, ~4,6 km attālumā no Talsu pilsētas centra (2 km attālumā no pilsētas robežas) un ~1 km uz R no apdzīvotas vietas Mundigciems. Īpašuma kopējā platība ir 6,5 ha, bet izstrādi paredzēts veikt ~4,6 ha platībā.
- 3.1.2. SIA „Talce” 2013.gada 10.septembrī noslēgusi Sadarbības līgumu Nr.1.7.5/13-087 ar zemes īpašuma „Akmeņlauki” īpašnieku par derīgo izrakteņu ieguvi un pārstrādi Atradnē.
- 3.1.3. Darbības vieta atrodas blakus citām atradnēm - atradnei „Villas” (kurā Ierosinātāja jau veic derīgo izrakteņu ieguvi un pārstrādi.) un atradnei „Lāčkalni” (kas atrodas īpašumā „Granti” ar kadastra numuru 8872 004 0152 un „Lāčkalni” 1.zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8872 004 0071, kur Ierosinātāja veic derīgo izrakteņu ieguvi). Tā kā visas 3 atradnes atrodas viena otrai blakus un viedo kopēju teritoriju, turklāt atradnē „Villas” ir izvietota arī Ierosinātājas būvmateriālu ražotne, turpmāk atradņu teritorijas tekstā kopā tiek sauktas arī kā Ieguves Teritorija).
- 3.1.4. Paredzētā darbība ir ieguves platības palielināšana/paplašināšana par 4,6ha. Ieguves platības paplašināšana ir plānota uz A, ZA no līdzšinējās ieguves vietām, t.i. virzienā, kur Īpašums robežojas ar dabas parku „Talsu pauguraine”, kas iekļauta Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā *Natura 2000* (kods LV0302000).
- 3.1.5. Paredzētās darbības realizācijai plānots izmantot esošo infrastruktūru, komunikācijas un tehnoloģijas. Proti: atradnē „Villas” (īpašuma „Karjers Talce” teritorijā) jau atrodas Ierosinātājas būvmateriālu ražošanas iecirknis, kas sastāv no administrācijas ēkas un laboratorijas, svaru mājas, noliktavas, asfaltbetona ražotnes un minerālo materiālu šķirošanas-drupināšanas līnijas (no atradnē iegūtā materiāla ražo vairāku veidu šķembas un maisījumus). Ierosinātājas būvmateriālu ražotnei „Villas” ir izsniegta Valsts vides dienesta 2013.gada 22.aprīļa atļauja Nr.VE13IB0008 B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai.
- 3.1.6. Uzsākot Paredzēto darbību Atradnē, pakāpeniski plānots rekultivēt blakus esošā karjera „Villas” teritoriju. Arī attiecībā uz atradni „Lāčkalni”, kas robežojas ar Atradni, norādīts, ka ieguve atradnēs tiks veikta pēc kārtas, proti: ieguve vienlaicīgi notiks tikai vienā atradnē (izstrādājot Atradni, nenotiks derīgā materiāla ieguve atradnē „Lāčkalni”).
- 3.1.7. Ziņojumā sniegta informācija, ka derīgo izrakteņu ieguvi Darbības vietā plānots veikt ~4,6ha platībā virs gruntsūdens līmeņa, veidojot divas kāples. Paredzētā darbība ietver derīgās slāņokopas atsegšanu, materiāla ieguvi, šķirošanu, sijāšanu, drupināšanu - šķirošanu, transportēšanu, kā arī uzglabāšanu un maisījumu ražošanu.
- 3.1.8. Paredzētās darbības alternatīvas izvērtētas atkarībā no ieguves tehnoloģijas, vērtējot divus variantus, kur viena no alternatīvām paredz Atradnes pakāpenisku izstrādi 1 – 2 ha platībā vienā gadā, ieguves darbus veicot no nogāzes apakšas divās kāplēs, bet otra, kur Atradni paredzēts izstrādāt visā platībā, pa slāņiem. Iegūtos derīgos

izrakteņus plānots izmantot dažādu frakciju šķembu ražošanā, bet daļu no sarāžotajām šķembām tālāk paredzēts izmantot asfaltbetona ražošanā.

3.1.9. Ieguvi Atradnē paredzēts veikt virs gruntsūdens līmeņa.

3.1.10. Saskaņā ar Ziņojumu Atradnē gadā paredzēts iegūt no 50 – 150 tūkstošiem m³ (vidēji 170 000 t/gadā) derīgo izrakteņu. Pie paredzētā ieguves apjoma, Atradni pilnībā plānots izstrādāt 3 – 9 gadu laikā, ja izstrāde tiks veikta nepārtraukti. Ziņojumā norādīts, ka derīgo materiālu ieguvi plānots veikt periodā no maija līdz decembrim, jo derīgo izrakteņu ieguves un pārstrādes laiks parasti ir no maija līdz oktobrim – decembrim, atkarībā no laika apstākļiem un pieprasījuma. Ieguves darbi un minerālo materiālu ražošana tiek pārtraukta, kad ir zema gaisa temperatūra (zem -10⁰C) vai spēcīgu nokrišņu gadījumā. Paredzētā darbība plānota tikai darba dienās (no 8:00 – 18:00), 10 stundas dienā. Ņemot vērā sezonas nenoteiktību, aprēķināts, ka kopumā Paredzētā darbība varētu tikt veikta ~1200 stundas gadā. Produkcijas izvešana no karjera plānota visu gadu – sezonā (maijs - oktobris) darba dienās vidēji 45 kravas automašīnas katru dienu, bet ārpus sezonas (novembris - aprīlis) darba dienās vidēji 30 kravas automašīnas vienu līdz trīs dienas nedēļā (vidēji 50 dienas), atkarībā no pieprasījuma. Izvešanas laiks Ziņojumā nav norādīts, tādēļ šī Biroja atzinuma izpratnē tiek pieņemts, ka arī izvešana paredzēta darba dienās, 10 stundas dienā un tikai dienas laikā. Kopējais paredzētais reisu skaits gadā ir 3 655 reisi, vidējā kravas nestspēja 20 t, transportlīdzekļa masa bez kravas – 18 t.

3.1.11. Ietekmes uz vidi novērtējums smilts un smilts-grants ieguvei un pārstrādei Īpašumā tika piemērots 2014.gada 26.martā ar Biroja lēmumu Nr.146 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” (turpmāk Biroja lēmums Nr.146). Biroja lēmums Nr.146 tika izdots Ierosinātājam, pamatojoties uz Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk - Pārvalde) 2014.gada 6.janvāra ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma rezultātu Nr.VE14SI0002 un tam pievienotajiem materiāliem.

3.1.12. Pamatojoties uz Ierosinātājas 2014.gada 10.aprīļa iesniegumu Nr.I.8/14-82, Birojs 2014.gada 14.maijā Ierosinātājam izsniedza Programmu Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam (derīguma termiņš – 2019.gada 14.maijs).

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

3.2.1. Darbības vieta atrodas Talsu novada Lībagu pagastā. Darbības vieta Z un A pusē robežojas ar dabas parku „*Talsu pauguraine*”, kas iekļauta Eiropas nozīmes īpaši aizsargājama dabas teritoriju tīklā *Natura 2000* (kods LV0302000). Dabas parks izveidots, lai aizsargātu vienu no Ziemeļkurzemes dabas apstākļiem daudzveidīgākajiem apvidiem ar izteikti paugurainu reljefu un vairākiem nelieliem, bet dziļiem ezeriem.

3.2.2. Darbības vietas centrālā un Z daļa ~3,2 ha platībā ietilpst valsts nozīmes arheoloģiskā pieminekļa Vanagkalns (Aizsardzības Nr. 2241) 500 m aizsardzības zonā.

3.2.3. Saskaņā ar Talsu novada Lībagu pagasta Teritorijas plānojuma 2007. – 2019.gadam (ar grozījumiem 2012.gadā) (turpmāk Teritorijas plānojums) grafiskās daļas kartē „*Lībagu pagasta teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana*” noteikto, Darbības vieta ir lauksaimniecības teritorija (L), kuras zemes izmantošanas veids saskaņā ar Teritorijas plānojuma „*Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem*” (turpmāk Apbūves noteikumi) ir piemājas saimniecība vai zemnieku sēta ar palīgēkām, lai ražotu lopkopības produktus savam patēriņam un arī pārdošanai. Papildus Teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartē „*Derīgo izrakteņu ieguves un*

prognozēto resursu laukumi” norādītas teritorijas ar būvmateriālu izejvielu atradnēm un prognozēto resursu laukumiem, kuros iekļauta arī Darbības vieta. Saskaņā ar Apbūves noteikumiem šādā teritorijā atļauta derīgo izrakteņu ieguve. Talsu novada pašvaldība ar 2015.gada 9.janvāra vēstuli Nr.12-25/106 apliecinājusi, ka Paredzētā darbība atbilst Teritorijas plānojumam.

- 3.2.4. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu uz Z no Atradnes, dabas parka „*Talsu pauguraine*” teritorijā, noteiktas lauksaimniecības teritorijas (L) un meži (M), uz A – tūrisma apbūves teritorijas (T), uz R – esošas derīgo izrakteņu teritorijas (ID). Saskaņā ar Apbūves noteikumiem derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta tuvāk par 50 m no dabas parka „*Talsu pauguraine*” malas. Uz Darbības vietas teritoriju attiecas arī 30 m aizsargjosla ap pagasta autoceļiem un 500 m aizsardzības zona ap kultūrvēsturisko objektu - Vanagkalna (Upurkalna) kulta vietu.
- 3.2.5. Ziņojumā minēts, ka 1 km rādiusā no Darbības vietas atrodas arī vietējas nozīmes aizsargājami kultūrvēsturiskie pieminekļi - Dziļleju senkapi (aizsardzības Nr.2242) uz A no Atradnes, un Lejaslāču viduslaiku kapsēta (aizsardzības Nr.2242) uz D no Atradnes. ~1km rādiusā no Darbības vietas atrodas viens dižkoks (ozols, uz R no Atradnes, Mundigezera krastā).
- 3.2.6. Gar Darbības vietas Z robežu ved novada nozīmes velomaršruts, bet gar A robežu – EuroVelo maršruts.
- 3.2.7. Otrpus autoceļam - uz Z no Darbības vietas ir zemes īpašums „*Vecozoliņi*” (kadastra Nr.8872 004 0116) un uz ZA īpašums „*Mundīgi*” (kadastra Nr.8872 004 0011), kurā ir dzīvojamā apbūve, bet ZR zemes īpašums „*Vanagkalns*” (kadastra Nr.8872 005 0002). A pusē otrpus autoceļam ir zemes īpašums „*Breņģi*” (kadastra Nr.8872 005 0001). Tieši ar Darbības vietu DR robežojas īpašums „*Granti*” (kadastra Nr.8872 004 0152) (pieder Ierosinātājam), D un DA zemes īpašums „*Lāčkalni*” (kadastra Nr.8872 004 0071 un kadastra Nr.8872 004 0072) (ar īpašnieku Ierosinātāja noslēgusi sadarbības līgumu). Savukārt starp agrākajām ieguves vietām un Darbības vietu atrodas īpašuma „*Mundīgi*” (kadastra Nr.8872 004 0011) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 88720040199, kuru attiecīgi ar Paredzēto darbību ieguves līdzšinējās un plānotās teritorijas ieskaitu no trīs (R, D un A) pusēm.
- 3.2.8. Vadoties no Ziņojuma un publiski pieejamām kartēm secināms, ka Darbības vietai tuvākā viensēta - „*Mundīgas*” atrodas ~100 m uz ZR no Īpašuma robežas, „*Silāji*” un „*Kalnlejas*” atrodas ~300m attālumā uz ZR. Citas viensētas atrodas ~450m un 600m uz A (viensētas „*Breņģi*” un „*Kampari*”), ~500m uz DA (viensētas „*Lāčkalni*”), bet ~700m uz R ir viensēta „*Villas*”.
- 3.2.9. Darbības vietai tuvākā apdzīvotā vieta – Mundigciems, atrodas ~0,6km – 1,5km attālumā uz R. Mundigciems ir lielciems, kurā atrodas vairākas daudzdzīvokļu mājas, privātmāju apbūve un sabiedriskās nozīmes objekti (Lībagu pagasta pārvalde, bibliotēka, ģimenes ārsta privātp prakse un sociālā darbinieka kabinets). Sabiedriskās nozīmes objekti izvietoti vienā ēkā, kas atrodas ~1 km attālumā no Darbības vietas. Talsu pilsētas robeža atrodas ~2 km uz ZR no Atradnes.
- 3.2.10. Saskaņā ar Ziņojumā novērtēto ~ 2 km rādiusā ap Darbības vietu apkārtnes iedzīvotāji piemājas teritorijās iekopuši dārzus, vietām nodarbojas ar lopkopību vai augkopību. Saimniecībā „*Breņģi*” ir liellopu ganāmpulks. Ganībām tiek izmantotas teritorijas, kas atrodas Darbības vietas tuvumā. Darbības vietai tuvākā bioloģiskā lauksaimniecība – „*Potas*”, atrodas ~2 km uz DR.
- 3.2.11. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju blakus Darbības vietai, uz R, atrodas

smilts un smilts-grants atradne „*Villas*” (īpašums „*Karjers Talce*”), kur derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde uzsākta 20.gs. 70-tajos gados, bet uz DR - atradne „*Lāčkalni*” (īpašumos „*Lāčkalni*” un „*Granti*”), kur derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde ir uzsākta 2012.gadā. Citas Darbības vietai tuvākās atradnes atrodas ~5 km rādiusā. Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk LVĢMC) sniegto informāciju, Derīgo izrakteņu atradni reģistrā Darbības vietas tuvumā reģistrētas 8 citas atradnes. Tuvākās šobrīd darbojošās atradnes, kam nav tiešas robežas ar Darbības vietu, ir atradne „*Caunas*”, ~6 km uz ZA (Laidzes pagastā) un atradne „*Kurzeme*”, ~5 km uz A no Atradnes (Laucienes pagastā).

- 3.2.12. Uz R no Darbības vietas ir vietējas nozīmes autoceļš V1405 (Talsi-Lībagi) ar asfalta-grants segumu. Autoceļš nodrošina nokļūšanu no pārvaldēm uz novada centru un maģistrālajiem ceļiem - pašvaldības ceļu P120 Kuldīga-Talsi un maģistrālo ceļu A10 Rīga-Ventspils. Arī materiāla izvešana no Atradnes plānota pa autoceļu V1405. Nokļūšanai līdz tam paredzēts izmantot jau esošo grants ceļu, kas ierīkots atradnes „*Villas*” teritorijā. Ziņojumā novērtēts, ka vietējās nozīmes ceļu V1416, kas ved cauri Mundigciemam, Paredzētās darbības ietvaros iegūtā materiāla transportēšanai izmantot nav iespējams transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumu dēļ (ciemā aprobežota iebraukšana transportam, kura masa pārsniedz 10 t). Darbības vieta R robežojas ar Lībagu pašvaldības grants autoceļu Isuši – Kampari - Villas.
- 3.2.13. Atradnes izstrādes nolūkos nav paredzēts veidot jaunus infrastruktūras objektus. Plānots izmantot jau esošo infrastruktūru (stacionārās un pēc vajadzības mobilās drupināšanas-šķirošanas iekārtas, elektrības līnijas, ūdensvads, pievadceļš), kas ierīkota blakus esošajā atradnē „*Villas*”.
- 3.2.14. Darbības vieta un tās apkārtējā teritorija atrodas Ventas upes lielbaseinā, Stendes upes sateces baseina A daļā. Attālums no Īpašuma līdz Stendes upei (kopgarums - 100 km) ir 14 km. Saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumiem Nr.118 „*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” un Ventas upes baseina apsaimniekošanas plānu Stendes upe pieder pie 6.ūdensobjektu tipa ar labu ūdens kvalitāti un ir piemērota karpveidīgām zivīm, upē ierīkotas peldvietas.
- 3.2.15. Ziņojumā novērtēts, ka Darbības vietai tuvākās ūdenstilpes - Kamparezers (3,9 ha), atrodas ~700 m uz ZA, bet Mundigezers (5,7 ha) - ~700 m uz R. Vēzenes ezers (1,1 ha) atrodas ~100 m uz DA, bet nedaudz tālāk atrodas arī Bērzene, Bezdubeņu ezers, Čumals, Kalnezers (Lejaslāču ezers) un Stulbiņezers (0,2 ha). Visi minētie ezeri ir subglaciālas izcelsmes.
- 3.2.16. Darbības vietas tuvumā nav purvu teritorijas.
- 3.2.17. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma grafiskās daļas karti „*Lībagu pagasta teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana*” Darbības vietā un tās apkārtnē nav applūstošas teritorijas. Ziņojumā novērtēts, ka Darbības vietai un tai tuvumā esošajām teritorijām raksturīgi labi drenāžas apstākļi, un tās nav meliorētas. Virszemes ūdens plūsmas virziens no Atradnes vērst DR un DA virzienā. Uz DA, 0,76 km no Atradnes atrodas meliorācijas grāvis, bet uz DR 1,80 km no Atradnes – valsts nozīmes ūdensnoteka Lībagupe (ŪSIK 36226:01). Meliorācijas grāvis iztek no netālu esošā Mundigezera un ietek Kalnezerā (Lejaslāču ezerā). Saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju abas minētās ūdensnotekas pilda kontūrgrāvju pamatfunkcijas.

3.2.18. Saskaņā ar Ziņojumā novērtēto:

- 3.2.18.1. Darbības vieta pēc ģeomorfoloģiskā iedalījuma atrodas Talsu paugurmasīva DA daļā, Ziemeļkursas augstienes R daļā. Apkārtējās teritorijas reljefs ir paugurains – zemes virsmas augstuma atzīmes svārstās no 142,2 – 152,5 m v.j.l.
- 3.2.18.2. Atradnes teritorijā pamatiežus (augšējo daļu) veido augšdevona Gaujas svītas (D_{3gj}) smilšakmeņi un aleiroīti vai vidusdevona Burtnieku svītas (D_{2br}) aleirolīti, māli un smilšakmeņi.
- 3.2.18.3. Pamatiežu slāni pārsedz samērā biezs – 80 - 120 m kvartāra nogulumu slānis, ko galvenokārt veido ledāja (gQ_3/tv) un tā kušanas ūdeņu (fQ_3/tv) nogulumi. Ledāja nogulumus pārstāv sarkanbrūna pēdējā apledošanas (Latvijas) morēna (smilšmāls vai mālsmilts ar granti, oļiem un laukakmeņiem, dažreiz ar granti un smalkiem nogulumiežu un izvirdumiežu oļiem līdz 10%). Morēnas nogulumu slāņu vertikālais griezumam ir samērā neviendabīgs, vietām tajos konstatētas atšķirīga sastāva lēcas un dažāda biezuma starpslāņi. Morēnas biežums Atradnes un tai piegulošajā teritorijā ir neliels – 1-2 m vai nav vispār, tikai vietām tas sasniedz 11,5 m.
- 3.2.18.4. Atradnes teritorijā visplašāk izplatītas dažāda raupjuma smilts un grants lēcas vai starpslāņi, kas nereti nav izturēti teritoriāli un ir glaciotektoniski deformēti. Minētie fluvioglaciālie (fQ_3/tv) nogulumi veido gan Atradnes, gan blakus esošo atradņu derīgo slāņkopu.
- 3.2.18.5. Darbības vietas un tai piegulošās teritorijas inženierģeoloģiskos apstākļus nosaka ieguves dziļumā esošās grunts. Atradnes D un A daļā griezumā augšējo daļu veido morēna smilšmāls, kas iegul no 3,1 – 3,8 m dziļumam. Pārējā Atradnes teritorijā, uzreiz zem augsnes slāņa, iegul mālainas smilts slānis no 1,6 – 2,4 m dziļumam. Zem smilšmāla un mālainās smilts nogulumiem iegul grants ar oļiem un rupjas smilts pildījumu, slāņa maksimālais biežums – 9,7 m, bet zem grants slāņa iegul smalka un vidēji rupja smilts ar grants graudiem un oļiem (2 – 13%), slāņa maksimālais biežums – 8,2 m. Visu Atradnes teritoriju 0,2 – 0,3 m biežumā pārsedz augsnes virskārta.
- 3.2.18.6. Darbības vietā sastopami vairāki ūdeni nesošie horizonti un kompleksi, kas atšķiras pēc ieguluma apstākļiem, ūdeni saturošo iežu litoloģiskā sastāva, ūdens daudzuma un ķīmiskā sastāva. Tie ir – starpmorēnu glaciofluviālais (fQ_3/tv) ūdens horizonts un devona Gaujas svītas (D_{3gj}) ūdens horizonts.
- 3.2.18.7. Visā Darbības vietas teritorijā un tai piegulošajās atradnēs gruntsūdens līmenis atrodas dziļāk kā ieguvei paredzēto derīgo slāņu apakšējā robeža.
- 3.2.18.8. Pirmskvartāra nogulumu Darbības vietas teritorijā aktīvās ūdens apmaiņas zonas augšējā daļā veido vairākus ūdens horizontus, kur kā galvenos var izdalīt terīgēno iežu augšdevona Amatas (D_{3am}) un Gaujas (D_{3gj}) ūdens horizontus un vidusdevona Burtnieku un Arukilas ($D_{2br.ar}$) ūdens horizontus. Augšdevona Gaujas svītas ūdens horizonts ir izplatīts visā Atradnes teritorijā un tai tuvējā apkārtnē. Horizonta ūdens saturošos iežus veido smalkgraudaini smilšakmeņi. Gaujas ūdens horizonts satur spiedienūdeņus, ūdens pjezometriskais līmenis atrodas 41,5-54,3 m no zemes virsas. Gaujas svītas ūdens izmantojams ūdens apgādē. Minēto

horizontu no kvartāra ūdeņiem izolē vairākus metrus biezs morēnas, mālu un aleirolītu slānis. Starpmorēnu glaciofluviālais ūdens horizonts (gruntsūdens) ir izplatīts visā Atradnes un tai piegulošajā teritorijā, bet tā virsmas ieguluma dziļums ir vairāk kā 30 m. Ūdeni saturošo horizontu veido smilts grants nogulumi. Ūdens apgādei tas nav perspektīvs nelielā debīta un lielā ieguluma dziļuma dēļ. Minētais ūdens horizonts barojas no atmosfēras nokrišņiem. Tā hidrauliskā saistība ar pārējiem ūdens horizontiem ir nenozīmīga.

3.2.18.9. Darbības vietas tuvumā (~2 km rādiusā no tās) atrodas 12 ūdensapgādes urbumi, 3 no tiem reģistrēti kā ūdens ieguves vietas. Savukārt Mundigciemā ir divas centralizētas ūdensapgādes sistēmas – dzeramā ūdensapgādes sistēma pazemes ūdens ieguvei un izmantošanai, un tehniskā ūdens apgādes sistēma, kas izveidota ūdens ieguvei no Mundīgu ezera. Ziņojumā novērtēts, ka saskaņā ar Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistra informācijas datiem par Latvijā ierīkoti ūdensapgādes urbumiem - Darbības vietas tiešā tuvumā neatrodas neviens reģistrēts urbums, kas tiek izmantots ūdensapgādē un Darbības vietu neskar aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām.

3.2.19. Ziņojumā novērtēti vides problēmu un riska objekti, kas atrodas Darbības vietas tuvumā, proti - bijusī Talsu pilsētas sadzīves atkritumu izgāztuve „Villas”, bijusī degvielas uzpildes stacija „Vēveri” Mundigciemā, minerālmēslu noliktava „Oškalni”, kā arī liellopu fermas „Lejaskāči”, „Ezerkalni” un „Gāršas”. Citas piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas atrodas relatīvi lielā attālumā no Darbības vietas.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Ziņojumā norādīts, ka, uzsākot derīgo izrakteņu ieguvi Atradnē, blakus esošajās atradnēs „Villas” un „Lāčkalni” ieguve vairs nenotiks. Ziņojumā sniegta informācija, ka derīgo izrakteņu ieguve Atradnē notiks pakāpeniski pa gadiem – pirmajā gadā 1 - 2 ha platībā divās kāplēs. Plānotais derīgo izrakteņu ieguves apjoms ir 50 – 150 tūkstoši m³/gadā. Turpmākajos gados ieguves platības būs atkarīgas no iegūtā materiāla pieprasījuma daudzuma, tādēļ Ziņojumā norādīts, ka ilgākā laika periodā ir grūti prognozēt izstrādātā materiāla apjomu un ilgumu.
- 3.3.2. Derīgais materiāls visā izstrādei paredzētajā teritorijā ieguļ virs gruntsūdens līmeņa un derīgās slāņkopas biežums ir no 7,2 – 14,7 m. Atradnē esošais derīgais materiāls – smilts un smilts-grants, atbilst A kategorijas krājumiem. Derīgie krājumi kopā visā Atradnē ir 445 575 m³, no tiem Vanagkalna aizsardzības zonā ir 329 631 m³. Smilts-grants krājumi visā Atradnē ir 272 679 m³, savukārt smilts krājumi visā Atradnē ir 172 896 m³. Abi Atradnē esošie materiāli derīgi kā minerālmateriāls bituminētajiem maisījumiem un virsmas apstrādei ceļiem, lidlaukiem un citiem satiksmes laukumiem.
- 3.3.3. Tā kā derīgā izrakteņa ieguve notiks virs gruntsūdens līmeņa, nosusināšanas darbi Paredzētās darbības ietvaros netiks veikti.
- 3.3.4. Derīgā materiāla izpēte un krājumu aprēķini Darbības vietā veikti visai izstrādei paredzētajai platībai (4,5983 ha). 3,2003 ha no plānotā ieguves laukuma (Darbības vietas centrālā un Z daļa) atrodas valsts nozīmes arheoloģiskā pieminekļa Vanagkalns aizsardzības zonā. Ziņojumā norādīts, ka Atradnes derīgo izrakteņu krājumi aprēķināti atsevišķi gan platībai, kas atrodas arheoloģiskā pieminekļa aizsardzības zonā, gan plānotās Atradnes teritorijai, kas ir bez aprobežojumiem.

- 3.3.5. Uzsākot derīgā materiāla izstrādi, visai Darbības vietas teritorijai būs nepieciešama izmantošanas un zemes lietojuma maiņa.
- 3.3.6. Ziņojumā norādīts, ka Atradnes derīgo materiālu pārsedz augsne, vietām morēnas smilšmāls un mālaina smilts. Sagatavojot Atradni izstrādei, vispirms paredzēts noņemt augsnes virskārtu (vidēji 0,28 m biežumā) ar ķēžu ekskavatoru *Case 330 Cx* (dīzeļdegvielas patēriņš 25 l/h), tam sekos smilšmāla (vidēji 1,84 m biežumā) noņemšana ar ķēžu ekskavatoru *Case 330 Cx* un aizvešana ar diviem *Volvo* pašizgāzējiem (dīzeļdegvielas patēriņš 20 l/h). Segkārtas noņemšanas darbus plānots veikt 15 dienas gadā, 8 stundas dienā. Plānots, ka noņemtais segkārtas materiāls tiks izmantots teritorijas rekultivācijai.
- 3.3.7. Ziņojumā norādītā derīgo izrakteņu ieguve, pārstrāde un ražošana paredz šādus posmus: materiāla iegūšanu ar ekskavatoru; iegūtā smilts-grants materiāla sijāšanu ar sietmašīnu; šķembu ražošanu ar stacionāro šķirošanas–drupināšanas iekārtu; maisījumu ražošanu ar mobilo drupināšanas–šķirošanas iekārtu. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju:
- 3.3.7.1. Derīgo izrakteņu ieguvi Darbības vietā paredzēts veikt ar ekskavatoru *Volvo 240B* (dīzeļdegvielas patēriņš 15l/h). Plānotais derīgā materiāla ieguves apjoms ir 170 000 t/gadā jeb 260 t/h. Materiālu paredzēts iegūt no maija līdz decembrim (*citviet Ziņojumā norādīts līdz novembrim*), darba dienās (no 8:00 – 18:00), strādājot 10 h/dienā jeb 1200 h/gadā.
- 3.3.7.2. Iegūtais materiāls tiks šķirots smilts-grants materiālu sietmašīnā *McCloskey S190* (dīzeļdegvielas patēriņš 9 l/h; iekārtas jauda 200 t/h), atsijājot oļus ar grants piemaisījumu un sijāto granti. Atkarībā no pieprasījuma tiks atsijāti oļi 11/100 mm ar grants piemaisījumu (40 % apjoma) un sijāta grants 0/11 mm (60 % apjoma) vai oļi 11/40 mm. Iekārtas paredzēts lietot 1200 h/gadā.
- 3.3.7.3. Granti un oļus 11/100 mm (68 000 t gadā) no sietmašīnas ar frontālo iekrāvēju *Volvo 110F* (dīzeļdegvielas patēriņš 15 l/h) paredzēts iekraut *Volvo* pašizgāzējā un transportēt uz pārstrādi – šķembu ražošanai.
- 3.3.7.4. Frakciju 11/40 mm paredzēts transportēt uz barošanas bunkuru. Pārstrādi plānots veikt ar stacionāro *Liwell* drupināšanas-šķirošanas iekārtu (tās jauda ir ~74 t/h), kas atrodas jau esošā karjera „*Villas*” teritorijā, ~300 – 400 m no Atradnes. *Liwell* stacionārā drupināšanas-šķirošanas iekārta ir aprīkota ar 5 transportēšanas līnijām, 5 veidu šķembu ražošanai (to frakcijas 0/4, 4/8, 8/11, 11/16 un 16/22 mm), to paredzēts izmantot 1200 h/gadā.
- 3.3.7.5. Sijāto granti – 0/11 mm paredzēts transportēt uz atbērti.
- 3.3.7.6. Materiāls, kas tiktu iebērts pieņemšanas bunkurā - žokļu tipa drupinātājā, tiktu sasmalcināts līdz šķembām ar diametru 0-70 mm. Tālāk materiālu paredzēts padot uz diviem rotora drupinātājiem, kur tas tiktu sasmalcināts līdz šķembām ar diametru 0 – 45 mm. Sadrupinātais materiāls ar lentes transportiera palīdzību tiktu nogādāts uz sietu, kur atdalīta frakcija >22 mm. Frakcija, kas ir >22 mm, atkārtoti tiktu padota sasmalcināšanai uz rotora drupināšanas iekārtām. Tālāk frakcija, kas ir <22 mm, tiktu nogādāta uz *Liwell* sietmašīnu, kur materiāls tiktu sadalīts šķembu frakcijās 0/4, 4/8 un >8 mm. Frakcija, kas ir >8 mm, tiktu padota uz nākamo sietu, kas atdala materiālu ar frakciju 8/11 mm. Savukārt frakcija, kas ir >11 mm, tiktu padota uz nākamo sietu, kas sadala materiālu

frakcijas 11/16 un 16/22 mm.

- 3.3.7.7. Saražotā materiāla daudzumu – maisījumu 0/4 mm plānots iegūt 19 584 t/gadā, šķembas 4/8 mm – 11 152 t/gadā, šķembas 8/11 mm – 8092 t/gadā, šķembas 11/16 mm – 14 484 t/gadā, šķembas 16/22 mm – 14 688 t/gadā. Šķembas ar frontālo iekrāvēju *Volvo 110F* plānots pārvietot uz tām paredzētajām atbērtnēm. Atbērtnes plānots izvietot ārpus Atradnes, blakus esošo atradņu „*Villas*” un „*Lāčkalni*” teritorijās.
- 3.3.8. Ziņojumā sniegta informācija, ka saražoto materiālu (šķembas) pēc nepieciešamības paredzēts transportēt uz asfaltbetona ražotni Darbības vietai blakus esošā karjera „*Villas*” teritorijā. Asfaltbetona ražošanai paredzēts izmantot 5 veidu saražotās šķembas jeb 75 % no saražotā apjoma. Klientiem paredzēts realizēt 25 % no saražotā šķembu apjoma, bet atsijāto granti 0/11 mm paredzēts uzglabāt krautnēs un realizēt Ierosinātājas objektos un klientiem pēc pieprasījuma. Gadā plānots realizēt ~73 100 t materiāla.
- 3.3.9. Saskaņā ar Ziņojumu, pabeidzot derīgu izrakteņu iegūvi esošajā karjerā „*Villas*” un uzsākot to Darbības vietā, pakāpeniski tiks uzsākta jau izmatoto teritoriju rekultivācija, veidojot reljefu, kas iespējami labi iederētos apkārtējā ainavā, apzaļumojot un dabiski nostiprinot nogāzes. Ziņojumā norādīts, ka rekultivācijas darbos (nogāžu rekultivācijai) paredzēts izmantot Atradnē iegūto, bet neizmantojamo mālaino (smilšmāla) materiālu. Arī Atradnes rekultivācijā paredzēts izmantot noņemto segkārtu no atsegtā derīgo izrakteņu slāņa. Ziņojumā sniegta informācija, ka pēc Atradnes rekultivācijas pabeigšanas Darbības vieta būs izmantojama kā lauksaimniecības teritorija. Savukārt Ierosinātājai piederošie īpašumi „*Karjers Talce*”, „*Grantskalni*” un „*Granti*”, kas atrodas blakus Darbības vietai, pēc derīgo izrakteņu ieguves būs izmantojami kā ražošanas teritorijas.
- 3.3.10. Piebraukšana Darbības vietai paredzēta caur ražotnes „*Villas*” teritoriju un tajā esošajiem karjera ceļiem. Plānotā piebraukšanas ceļa garums līdz Darbības vietai ir 600 – 800 m. Pievadceļš ir savienots ar autoceļu V1405 Talsi - Lībagi, pa kuru no karjera plānots izvest iegūto materiālu, kas nodrošina savienojumu ar pašvaldības ceļu P120 Talsi - Stende - Kuldīga un maģistrālo ceļu A10 Rīga - Ventspils.
- 3.3.11. Iegūtā materiāla bērtnes paredzēts izvietot esošā karjera teritorijā. Ražošanas iekārtu un bērtņu izvietojuma shēma ietverta Ziņojuma 11.pielikuma „*Bērtņu izvietojums*”. Ziņojumā minēts, ka maksimālais vienlaikus bērtnēs uzglabājama materiāla apjoms var sasniegt 45 900 t jeb 27 000 m³. Norādīts, ka derīgā izrakteņa ieguves un pārstrādes apjomi un to uzglabāšanas ilgums bērtnēs būs atkarīgs no objektu būvniecībai nepieciešamajiem resursiem.
- 3.3.12. Sadzīves vajadzībām darbiniekiem ražotnes „*Villas*” teritorijā ir uzstādīti konteinera tipa vagoniņi, bet labierīcības ierīkotas laboratorijas telpās. Darbinieki sadzīves vajadzībām ūdeni izmanto saskaņā ar noslēgto līgumu ar SIA „*Talsu ūdens*”. Paredzētās darbības gaitā ražošanas notekūdeņu rašanās netiek paredzēta. Sadzīves notekūdeņus, kas tiek uzkrāti ūdenstvertnē, paredzēts izvest saskaņā ar SIA „*Janvāri*” noslēgto līgumu. Ziņojumā norādīts, ka atkritumu savākšana notiek ražošanas teritorijā „*Villas*”, kur tie tiek savākti sadzīves atkritumu konteineros un konteineros plastmasas pudelēm un izvesti saskaņā ar noslēgto līgumu. Paredzētās darbības ietvaros plānots saglabāt līdzšinējos ūdensapgādes, kā arī notekūdeņu un atkritumu apsaimniekošanas risinājumus.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

3.4.1. Ziņojumā, vērtējot Paredzētās darbības alternatīvos risinājumus, izvērtētas divas tehnoloģiskās alternatīvas, kas shematiski parādītas Ziņojuma 17.pielikumā:

3.4.1.1. 1. alternatīva paredz Atradnes pakāpenisku izstrādi nelielās 1-2- ha lielās platībās, ieguves darbus veicot no nogāzes apakšas divās kāplēs. Šajā piedāvātajā risinājumā Atradni paredzēts izstrādāt virzienā no D uz Z. Pēc segkertas noņemšanas paredzēta vaļņa izveidošana gar Atradnes robežu. Derīgā materiāla ieguvī plānots veikt sākot no karjera nogāzes apakšas, ieguves tehnikai visu laiku atrodoties zemākajā iespējamā atzīmē. Ieguve no slāņa tiktu veikta visā dziļumā, izstrādājot slāni, kura vidējais biezums ir 8 m, 2 kāplēs.

3.4.1.2. 2. alternatīva paredz Atradnes izstrādāšanu vienlaicīgi visā tās platībā pa slāņiem. Derīgā slāņa atsegšanu un ieguvī paredzēts sākt virzienā no Atradnes D un Z. Pēc segkertas noņemšanas pirmajā gadā paredzēts veidot valni gar Atradnes robežu. Derīgo izrakteņu ieguvī plānots veikt no augšējā slāņa, ieguves tehnikai atrodoties uz augšējā atsegtā slāņa. Ieguve tiktu veikta pa horizontāliem slāņiem, izstrādājot katru slāni (aptuveni 2 m dziļumā) uzreiz visā Atradnes platībā. Ieguves procesā karjers tiktu padziļināts pakāpeniski līdz tiek sasniegts viss izstrādes dziļums.

3.4.2. Piedāvātās ieguves tehnoloģiskās alternatīvas Ziņojumā novērtētas, savstarpēji salīdzinot (izmantojot Izstrādātājas izveidotos un aprakstītos kritērijus, kuru novērtējuma skala (no -2 līdz 0) ietverta Ziņojuma 7.2.1.tabulā). Alternatīvu novērtēšanai Ziņojumā izdalīti 8 būtiskākie kritēriji, kas raksturo smilts un smiltsgrants materiāla ieguves iespējamās ietekmes uz vidi. Kritēriji novērtēti ar ballēm atkarībā no alternatīvas.

3.4.3. Piedāvāto alternatīvu izvērtējums pēc iepriekš minētās metodes uzrāda, ka par labāku alternatīvu uzskatāma 1. alternatīva (ietekme uz gaisa kvalitāti). Lai gan neatkarīgi no izvēlētas tehnoloģiskās alternatīvas, derīgā materiāla ieguves laikā gaisā var palielināties putekļu daudzums no ieguves un transportēšanas, kā arī tehnikas radītie izmeši un dūmgāzes, tomēr 1. alternatīvas gadījumā virsmas erozijas radītā putekļu daudzumu palielināšanās sagaidāma mazāka, jo atklātā platība, kurā vienlaicīgi notiek derīgā izrakteņa ieguve, būtu mazāka. Līdzīgi secinājumi izdarīti arī saistībā ar trokšņa novērtējumu, kur 1.alternatīvas gadījumā trokšņa līmeņa pieaugums ilgtermiņā no ieguves būtu sagaidāms mazāks, jo trokšņa avots trokšņa uztvērēju tuvumā ātrāk atrastos dziļāk reljefa padziļinājumā. Izvērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz apkārtnes ainavu, secināts, ka 1.alternatīvas gadījumā ainavas izmaiņas notiks pakāpeniski un saplūdis jau ar esošo karjera ainavu, neatsedzot uzreiz visu plānotā karjera platību, kā to paredz 2. izvērtētā ieguves tehnoloģiju alternatīva.

4. Izvērtētā dokumentācija:

4.1. Pārvaldes 2014.gada 6.janvāra vēstule Nr.9.5.-5/18 par ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu, Pārvaldes 2014.gada 6.janvāra sākotnējais izvērtējums Nr.VE14SI0002 un lietas materiāli.

4.2. Biroja 2014.gada 26.marta Lēmums Nr.146 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

4.3. Talsu novada pašvaldības 2014.gada 2.aprīļa vēstule Nr.12-25/1353.

- 4.4. Ierosinātājas 2014.gada 7.aprīļa vēstule Nr.1.8/14-72, ar kuru iesniegts paziņojums par sākotnējās sabiedriskās apspriešana uzsākšanu.
- 4.5. Ierosinātājas 2014.gada 10.aprīļa vēstule Nr.1.8/14-82 par informācijas iesniegšanu un pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma Programmas izstrādei.
- 4.6. Biroja 2014.gada 14.maijā izsniegtā Programma ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.7. Izstrādātājas 2014.gada 22.oktobra elektroniskā pasta vēstule par sabiedrisko apspriešanu.
- 4.8. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) 2014.gada 6.novembra vēstule Nr.4.9/49/2014-N-E .
- 4.9. Izstrādātājas 2014.gada 7.novembra elektroniskā pasta vēstule, ar kuru Birojā iesniegti Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas materiāli, tajā skaitā 2014.gada 4.novembra sabiedriskās apspriešanas protokols.
- 4.10. Privātpersonas 2014.gada 20.novembra iesniegums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu.
- 4.11. Biroja 2014.gada 25.novembra vēstule Nr.3-01/1787, ar kuru Ierosinātājai un Izstrādātājai nosūtīti Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie iesniegumi.
- 4.12. Ierosinātājas 2014.gada 3.novembra vēstule Nr.1.8/14-375 (Birojā saņemta 2014.gada 5.decembrī; reģistrācijas Nr.2608).
- 4.13. Talsu novada pašvaldības 2014.gada 8.decembra vēstule Nr.12-25/5196.
- 4.14. Izstrādātājas 2014.gada 17.decembra vēstule Nr.2399 par Ziņojuma iesniegšanu un pievienotais Ziņojums.
- 4.15. Talsu novada pašvaldības 2015.gada 9.janvāra vēstule Nr.12-25/106 ar atsaukumi par Ziņojumu.
- 4.16. Pārvaldes 2015.gada 14.janvāra vēstule Nr.9.5.-19/88 ar atsaukumi par Ziņojumu.
- 4.17. DAP 2015.gada 16.janvāra vēstule Nr.4.9/3/2015-N-E ar atsaukumi par Ziņojumu.
- 4.18. Izstrādātājas 2015.gada 24.aprīļa vēstule Nr.364, ar kuru lūgts atlikt Ziņojuma izskatīšanu līdz jauna Ziņojuma iesniegšanai.
- 4.19. Izstrādātājas 2015.gada 15.jūnija vēstule Nr.503 par Ziņojuma iesniegšanu un pievienotais Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojums.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tajā skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 15.panta (2)daļu, Birojs, izdodot lēmumu Nr.146, nenoteica, ka sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros organizējama sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme, šādas sanāksmes organizēšanu ar 2014.gada 2.aprīļa vēstuli Nr.12-25/1353 nepieprasīja arī Talsu novada pašvaldība.
- 5.1.2. Paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras uzsākšanu Ierosinātāja publicēja laikraksta "*Talsu vēstis*" 2014.gada 7.aprīļa numurā un Birojs ievietoja savā mājaslapā www.vpvb.gov.lv. Informatīvie materiāli par Paredzēto darbību bija

pieejami paredzētās darbības Ierosinātājas birojā (Stendes ielā 3, Talsos) un mājaslapā www.sc.lv.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Lai noskaidrotu sabiedrības viedokli par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma izstrādes laikā tika veikta iedzīvotāju aptauja. Ziņojumā norādīts, ka aptauja tika veikta 2014.gada 28.augustā, aptaujājot Lībagu pagasta iedzīvotājus, kuri dzīvo ~2 km rādiusā no Darbības vietas, ietverot gan viensētas, gan iedzīvotājus netālajā Mundigciemā. Norādīts, ka kopumā aptaujāti 33 iedzīvotāji (aptaujas rezultāti atspoguļoti Ziņojuma sadaļā 4.14., 79.-87.lpp.). Galvenie argumenti pozitīvam vērtējumam par Paredzēto darbību saistīti ar iespēju iegūt izejvielas (smilts, grants), papildus darba vietām un samaksātu dabas resursu nodokli. Galvenie argumenti negatīvam vērtējumam saistīti ar troksni karjera izstrādes laikā, gaisa piesārņojuma palielināšanos ar putekļiem gan karjerā, gan iegūtā materiāla transportēšanas laikā. Norādīts, ka darbojoties esošajai asfaltbetona rūpnīcai, pie noteiktiem vēja virzieniem iedzīvotājiem traucē dūmi un smakas, palielinoties satiksmes intensitātei uz ceļiem, var pasliktināties satiksmes drošība. Iedzīvotāju bažas saistītas arī ar Talsu paugurainei raksturīgās ainavas izmaiņām. Izvērtējot iedzīvotāju aptaujā iegūtos rezultātus, kopumā secināts, ka vairums iedzīvotāju, kas kaut nedaudz bija informēti par Paredzēto darbību, bijuši tie, kas dzīvo Atradnes tuvumā (~1 km rādiusā). Savukārt, tie, kas nebija informēti par plānoto darbību, galvenokārt bijuši no Mundigciema.
- 5.2.2. Paziņojumu par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu Ierosinātāja publicēja laikraksta „Talsu vēstis” 2014.gada 22.oktobra numurā. Ziņojums bija pieejams Lībagu pagasta pārvaldē („Pagastmājā”, Mudigciemā, Lībagu pagastā, Talsu novadā), Talsu novada pašvaldībā (Kareivju ielā 7, Talsos), kā arī Ziņojuma Izstrādātājas – SIA „Firma L4”, interneta mājas lapā www.l4.lv.
- 5.2.3. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme klātienē notika 2014.gada 4.novembrī Lībagu pagasta pārvaldē („Pagastmājā”, Mundigciemā, Lībagu pagastā, Talsu novadā). Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu tajā piedalījās 10 interesenti. Sanāksmes sākumā Ziņojuma Izstrādātājas pārstāve prezentēja sagatavoto Ziņojumu un klātesošos informēja par esošo situāciju, Paredzēto darbību, iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību. Klātesošie tika informēti, ka sabiedriskās apspriešanas ietvaros līdz 2014.gada 20.novembrim Birojam vai Izstrādātājai var iesniegt rakstveida priekšlikumus vai viedokļus par Ziņojumu. Pēc prezentācijas norisinājās diskusiju daļa, kurā klātesošajiem bija iespēja uzdot sev interesējošos jautājumus par Paredzēto darbību, tās risinājumiem un sagaidāmo ietekmi uz vidi. Iedzīvotāji interesējās par plānotās ieguves attālumiem no zemes īpašuma „Mundīgas” un dabas parka „Talsu pauguraine”. Ierosinātājas pārstāve atbildēja, ka, līdzīgi kā esošā karjera izstrādes gaitā, arī Paredzētās darbības teritorijā tiks ievērota ~50 m plata buferzona no dabas parka robežas un 10-15 m no īpašuma „Mundīgas”. Tika vaicāts arī par iegūtā materiāla transportēšanas maršrutu un plānoto ieguves periodu. Interesenti saņēma atbildi, ka ieguve varētu tikt veikta (vidēj) ~5 gadus un produkcijas transportam izmantot jau esošā karjera ceļus. Iedzīvotāja jautāja arī par Ierosinātājas iepriekš veikto iedzīvotāju aptauju par paredzēto darbību, respondentu izvēles kritērijiem un skaita pietiekamību. Atbildi par iedzīvotāju aptauju sniedza Izstrādātājas pārstāves, paskaidrojot, ka pamatā aptaujāti apkārtējo māju iedzīvotāji, kas pakļauti tiešai Atradnes ietekmei, aptaujāti arī nejausi izvēlēti respondenti Mundigciemā. Tika jautāts par drošību, sanāksmes dalībniece interesējās par nogāžu slīpumiem, ko

paredzēts veidot karjerā un kādā veidā paredzēts norobežot izstrādes teritoriju. Ierosinātājas pārstāve paskaidroja, ka nav plānota Atradnes iežogošana, bet ap to tiks veidots valnis un, nepieciešamības gadījumā, arī brīdinājuma zīmes. Iedzīvotāji tika informēti, ka nakts laikā un brīvdienās karjera teritorija tiek apsargāta. Izstrādātājas pārstāve skaidroja, ka nogāžu slīpums paredzēts 1:3, to nosaka pamatojoties uz grunts stīpības īpašībām. Iedzīvotāji izteica arī satraukumu par intensīvo transporta kustību uz vietējas nozīmes ceļiem.

- 5.2.4. Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:
  - 5.2.4.1. DAP 2014.gada 6.novembra vēstuli Nr.4.9/49/2014-N-E, kurā ietverti priekšlikumi Ziņojuma papildināšanai.
  - 5.2.4.2. Nekustamā īpašuma „Mundīgi” īpašnieces 2014.gada 20.novembra iesniegumu, ar kuru tā informēja, ka iebilst pret ieguves teritorijas paplašināšanu, norādot, ka, – lai gan Ziņojumā ietverta informācija par iespējamiem ietekmes novēršanas risinājumiem, - Ierosinātāja problēmjautājumus vēl nav atrisinājusi. Norādīts, ka jau iepriekšējās ieguves rezultātā ir veidojušies zemes nogrūvumi, bet ar Paredzēto darbību nogāze tiktu izveidota vēl no divām zemes īpašuma malām. Norādīts, ka nogrūvumi liedz tiesības izmantot īpašumu un saņemt platību maksājumus. Izteikti arī iebildumi, ka nekustamā īpašuma „Mundīgi” iedzīvotāji nav ietverti aptaujas respondentu lokā.
- 5.2.5. Visas saņemtās vēstules Birojs nosūtīja Ierosinātājai un Izstrādātājai izvērtēšanai.
- 5.2.6. Ierosinātāja 2014.gada 3.novembra vēstulē Nr.1.8/14-375 (Birojā saņemta 2014.gada 5.decembrī; reģistrācijas Nr.2608) sniedza atbildes saistībā ar nekustamā īpašuma „Mundīgi” īpašnieces izteiktajiem iebildumiem, norādot, ka problēmjautājumu risinājumi saistībā ar zemes īpašumu „Mundīgi” ir meklēti, taču īpašnieces pārstāvji prasījuši nesamērīgi lielu atlīdzību par īpašuma pārdošanu vai izmantošanu; saprātīgs risinājums nav rasts. Ierosinātāja skaidro, ka atbilstoši Lauku atbalsta dienesta sniegtajām ziņām no 2011 - 2012 gadam īpašumam „Mundīgi” ir izmaksāts vienotais platību maksājums, bet no 2013 - 2014 gadam uz platību maksājumu atbalstu minētais nekustamais īpašums nav pieteikts.
- 5.2.7. Talsu novada pašvaldības ar 2014.gada 8.decembra vēstuli Nr.12-25/5196 informēja, ka līdzšinējā darbība notiek saskaņā un Paredzētā darbība atbilst Teritorijas plānojumam.
- 5.2.8. Ziņojums Birojā tika iesniegts 2014.gada 17.decembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Izstrādātājas mājaslapā www.l4.lv un Biroja mājaslapā www.vpvb.gov.lv, norādot, ka Ziņojums ir pieejams Izstrādātājas mājaslapā.
- 5.2.9. Birojs 2014.gada 19.decembrī ar vēstuli Nr.3-01/1912 lūdza Talsu novada domi, DAP un Pārvaldi sniegt atsauksmes par Birojā iesniegto Ziņojuma versiju.
- 5.2.10. Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs saņēma:
  - 5.2.10.1. Talsu novada pašvaldības 2015.gada 9.janvāra vēstuli Nr.12-25/106, kurā pausts atbalsts risinājumam samazināt robežu starp nekustamo īpašumu „Mundīgi” un derīgo izraķeņu vietu, lai nodrošinātu derīgā materiāla ieguvu un izslēgtu nogrūvumu veidošanos īpašuma „Mundīgi” teritorijā.
  - 5.2.10.2. Pārvaldes 2015.gada 14.janvāra vēstuli Nr.9.5.-19/88 par Ziņojumu, ar kuru atzīts, ka Ziņojumā veikti Pārvaldes rekomendētie labojumi.

5.2.10.3. DAP 2015.gada 16.janvāra vēstuli Nr.4.9/3/2015-N-E ar atsaukumi par Ziņojumu, ar kuru atzīts, ka Ziņojumā ietverti Pārvaldes iepriekš izteiktie priekšlikumi un nepieciešamie papildinājumi. DAP vērtējumā Ziņojumā ir pietiekoši vispusīgi un kvalitatīvi novērtēta Paredzētās darbības ietekme DAP ieskatā Paredzētā darbība neatstās būtisku ietekmi uz dabas un ainavas vērtībām.

5.2.11. Ievērojot Ierosinātājas 2015.gada 24.aprīļa vēstulē Nr.364 norādīto, Izstrādātāja pēc papildinājumu veikšanas 2015.gada 15.jūnijā Birojā iesniedza aktualizētu Ziņojuma versiju.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

6.1. Ziņojumā identificēti un izvērtēti sekojoši galvenie iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi aspekti:

- 6.1.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē.
- 6.1.2. Derīgo izrakteņu transportēšanas ietekme.
- 6.1.3. Troksnis un tā izplatība.
- 6.1.4. Hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu prognoze.
- 6.1.5. Augsnes struktūras un mitruma izmaiņu prognoze, mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņu prognoze un ietekme uz īpašumiem, apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.
- 6.1.6. Ietekme uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.
- 6.1.7. Iespējamo limitējošo faktoru analīze un ietekmes uz vidi būtiskuma novērtējums.
- 6.1.8. Inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmes uz vidi novērtēšanai vai samazināšanai.
- 6.1.9. Alternatīvie risinājumi.

6.2. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.2.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē:

6.2.1.1. Atradnes „Villas”, „Lāčkalni” un Atradne veido vienotu teritoriju, kas atrodas uz A (pāri autoceļam V 1405) no Mundigciema un ietekmes uz vidi novērtējuma izpratnē tā vērtējama kā saistīta darbības vieta (Ieguves Teritorija), jo īpaši tādēļ, ka Paredzētās darbības nodrošinājumam ir plānots izmantot jau ierīkoto infrastruktūru, ražotni un būves. Derīgo izrakteņu ieguve līdz šim ir organizēta tādējādi, ka izstrādei tiek pakāpeniski pakļautas teritorijas virzienā no R uz A (t.i. – prom no blīvāk apdzīvotajām teritorijām Mundigciemā). Paredzētā darbība faktiski būtu pēdējās neizstrādātās teritorijas apgūšana darbības vietas ZA stūrī, kas atrodas vistālāk no Mundigciema. Arī salīdzinājumā ar līdzšinējās ieguves teritorijām, Atradne atrodas tālāk no individuālajām dzīvojamām mājām, kas atrodas agrāk veiktās izstrādes tuvumā. Ieguves Teritorija (atradnes „Villas”, „Lāčkalni” un Atradne) gan A un Z, gan R pieguļ vietējās nozīmes pašvaldības autoceļiem un tuvākās dzīvojamās mājas atrodas šo autoceļu tuvumā. Salīdzinājumā ar līdzšinējo darbību, ieguves darbi pietuosies tikai mājām „Breņģi” un „Kampari” (~ 500m attālumā uz A

no ieguves teritorijas). Paredzētās darbības realizācijas gadījumā derīgo izrakteņu ieguvei tuvākā dzīvojamā māja vēl arvien būtu viensētā „Mundīgas”, kas atrodas uzreiz otrpus autoceļam uz Z no līdzšinējās ieguves teritorijām. Salīdzinājumā ar teritorijām, kur jau iepriekš bijusi veikta ieguve, attālums līdz viensētai „Mundīgas” saglabāsies līdzšinējais vai palielināsies, jo ieguves teritorijas atradīsies vairāk uz DA no dzīvojamās teritorijas (vērtējot saskaņā ar publiski pieejamām kartēm, attālums līdz ieguves vietai būs ~100m un lielāks). Attālumi no dzīvojamām teritorijām līdz ražotnes teritorijai atradnē „Villas” un citiem iekšējās infrastruktūras objektiem Paredzētās darbības realizācijas gadījumā saglabātos līdzšinējie.

6.2.1.2. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, veicot Paredzēto darbību, galvenās gaisu piesārņojošo vielu emisijas būtu putekļu daļiņas un gāzveida izmeši no izmantotās karjera tehnikas un transportlīdzekļu dzinējiem, putekļu daļiņu emisijas no derīgā materiāla – smilts un smilts-grants, ieguves un pārstrādes (drupināšana un šķirošana), kā arī iegūtā materiāla pārkraušanas, uzglabāšanas un transportēšanas. Ziņojumā ir ietverts Paredzētās darbības ietekmes vērtējums uz gaisa kvalitāti. Ziņojumā identificētie ar Paredzēto darbību saistītie galvenie gaisu piesārņojošo vielu emisijas avoti (neorganizēti piesārņojuma avoti) ir:

6.2.1.2.1. Putekļu emisijas no tehnikas un autotransporta pārvietošanās pa karjera teritoriju un pievadceļu;

6.2.1.2.2. Putekļu emisijas no iegūtā materiāla pārkraušanas;

6.2.1.2.3. Gāzveida izmeši no izmantotās karjera tehnikas un autotransporta iekšdedzes dzinējiem;

6.2.1.2.4. Putekļu emisijas no iegūtā materiāla pārstrādes;

6.2.1.2.5. Putekļu emisijas no materiāla uzglabāšanas krautņu virsmas erozijas.

6.2.1.3. Vērtējot iespējamu savstarpējo un summāro ietekmju avotus, Ziņojumā konstatēts, ka Atradnes tuvumā (~5km rādiusā) ir reģistrētas 8 citas derīgo izrakteņu atradnes „Kurzeme”, „Breņģi”, „Caunas”, „Mazsili”, „Lāčkalni”, „Villas”, „Biezāji” un „Karpati”. Norādīts, ka Lībagu pagasta teritorijā šobrīd smilts un grants ieguve vēl notiek tikai atradnē „Lāčkalni”, savukārt atradnē „Kurzeme” darbība tiek veikta tikai Laucienes pagasta teritorijā. Neskaitot atradnes „Villas” un „Lāčkalni”, kur ieguvi veica vai turpina veikt Ierosinātāja, novērtēts, ka no Atradnes tuvākā derīgo izrakteņu ieguves vieta atrodas 5 km attālumā uz Z (valsts nozīmes atradne „Kurzeme” (Laucienes pagastā), kur darbību veic SIA „Rudus”), savukārt 6 km attālumā uz ZA atrodas atradne „Caunas” (Laidzes pagastā), kur darbību veic SIA „Talsu meliorators”. Savukārt atradnes „Karpati”, „Biezāji”, „Breņģi” un „Villas III” ir praktiski izstrādātas un derīgo izrakteņu ieguvei netiek izmantotas. Ieguve nenotiek arī atradnē „Mazsili”. Tādējādi novērtēts, ka - lai arī potenciālās derīgo izrakteņu ieguves vietas apkārtnē atrodas vairākas citas ieguves vietas, - ieguve notiek tikai divās atradnēs, kas atrodas pietiekami lielā attālumā, lai Paredzētās darbības uzsākšanas rezultātā neveidotos kumulatīva nelabvēlīga ietekme. Attiecībā uz atradni „Villas” no Ziņojuma izriet, ka ieguve tajā vairs netiek veikta un vienlaicīgi ar Paredzētās darbības realizāciju plānota tās pakāpeniska rekultivācija. Attiecībā uz atradni „Lāčkalni” ņemts vērā, ka ieguve

atradnēs nenotiks vienlaikus – ieguves darbi atradnēs tiks veikta tikai pēc kārtas.

6.2.1.4. Tādējādi secināts, ka ar Paredzēto darbību līdzšinējā ieguves apjoma un intensitātes, tostarp transporta kustības būtiskas izmaiņas nav sagaidāmas un savstarpējo ietekmju kontekstā, uzsākot ieguvi Atradnē 4,6ha platībā, ietekmes nesummēsies ar ietekmēm, ko rada ieguve citās blakus esošās teritorijās. Tomēr papildus ar Paredzēto darbību jāņem vērā piesārņojuma avoti, kas saglabāsies Ierosinātājas būvmateriālu ražotnē „Villas” un tie ir:

6.2.1.4.1. Žāvēšanas cilindra dūmenis (piesārņojošo vielu emisijas no sašķidrinātās gāzes sadedzināšanas un asfaltbetona ražošanas iekārtas);

6.2.1.4.2. Bitumena uzglabāšanas tvertnes (ogļūdeņražu emisija);

6.2.1.4.3. Asfaltbetona iekraušana transportā;

6.2.1.4.4. Bitumena tvertņu apsilde (apsildei uzstādīts gāzes deglis, kurā izmanto propāna-butāna gāzi).

6.2.1.5. Ziņojumā veikts Paredzētās darbības radīto emisiju aprēķins, ko rada emisijas no tehnikas, kas pārvietojas pa Ieguves teritoriju, emisijas no kravas automašīnām, kas izbrauc no Ieguves teritorijas, emisijas no materiāla pārkraušanas darbiem, emisijas no izmantotās karjera tehnikas un autotransporta iekšdedzes dzinējiem, emisijas no materiāla pārstrādes (šķirošana, sijāšana u.c.), emisijas, kas rodas uzglabāšanas krautņu virsmas vēja erozijas rezultātā, kā arī emisijas no esošās asfaltbetona ražotnes, kurai izsniegta Valsts vides dienesta 2013.gada 22.aprīļa atļauja Nr.VE13IB0008B kategorijas piesārņojošās darbības veikšanai. Aprēķinu metodika un emisiju faktoru literatūras avoti norādīti Ziņojuma 4.1.nodaļā. Lai novērtētu vides kvalitātes izmaiņas ar Paredzēto darbību, izmantoti VSIA LVĢMC sniegtie dati par Darbības vietas teritorijā esošo gaisa piesārņojuma līmeni (fonu) bez Ierosinātājas darbības un gaisa piesārņojuma līmeni ar Ierosinātājas darbību (esošās smilts-grants būvmateriālu ražotne „Villas” un derīgo izrakteņu ieguve) (Ziņojuma 3.pielikums). Paredzētās darbības ietekmes rezultātā sagaidāmo gaisa piesārņojuma līmeņa izmaiņu modelēšanu (Ziņojuma 13.pielikums) veikusi VSIA LVĢMC ar tai piederošo datorprogrammu *EnviMan* (beztermiņa licence 0479-7349-8007, versija Beta 3.0D), izmantojot Gausa matemātisko modeli. Aprēķinos ņemtas vērā vietējā reljefa īpatnības un apbūves raksturojums, kā arī meteoroloģiskais raksturojums, izmantojot Stendes novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu datus. Saskaņā ar Ziņojuma 4.1.10.tabulā ietvertu izkliedes aprēķinu rezultātu apkopojumu un Ziņojuma 13.pielikumu, Paredzētās darbības rezultātā, Darbības vietā sagaidāma šāda piesārņojuma maksimālā summārā koncentrācija:

6.2.1.5.1.CO (oglekļa oksīdam) - $67 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (8 stundu maksimālā koncentrācija);

6.2.1.5.2.NO₂ (slāpekļa dioksīdam) - $6,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (gada vidējā koncentrācija);

6.2.1.5.3.NO₂ - $97 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (diennakts 36.augstākā koncentrācija);

6.2.1.5.4.Daļiņām PM₁₀ - $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (gada vidējā koncentrācija);

6.2.1.5.5. Daļiņām PM_{10} - $44,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (diennakts 36.augstākā koncentrācija);

6.2.1.5.6. Daļiņām, $PM_{2,5}$ – $7,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (gada vidējā koncentrācija).

Novērtējot attiecībā pret Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 „*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk MK noteikumi Nr.1290) ietvertajiem normatīviem, secināts, ka nevienai no piesārņojošām vielām, kurām vides un cilvēka veselības aizsardzības nolūkā noteiktas pieļaujamās koncentrāciju robežvērtības, Paredzētās darbības rezultātā (ņemot vērā arī esošo gaisa piesārņojumu jeb fonu) nav sagaidāms pārsniegums. Raksturīgi tādai paredzētajai darbībai kā derīgo izrakteņu ieguve, būtiskākās emisijas ir daļiņas (PM_{10} un $PM_{2,5}$), kuras Ieguves teritorijas robežās var sasniegt 62,5 % un 88,6% no normatīva, tomēr ārpus Ieguves teritorijas un tuvāko dzīvojamo māju teritorijās ietekme uz gaisa kvalitāti netiek vērtēta kā būtiska. Secināts, ka apkārtnes teritorijās, tajā skaitā Mundigciemā un Ieguves teritorijai tuvākajās dzīvojamās mājas, gaisa kvalitāte ar Ierosinātās darbību (t.i. – asfaltbetona rūpnīca un derīgo izrakteņu ieguve) pasliktinās, tomēr summārais gaisa piesārņojums pie normālas ekspluatācijas apstākļiem ir nebūtisks un tas nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus (MK noteikumi Nr.1290).

6.2.1.6. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos, ņemot vērā VSIA LVĢMC 2014.gada 24.jūlija izziņā Nr.4-6/1474 sniegto informāciju par piesārņojošo vielu izkliedi nelabvēlīgiem apstākļiem (Ziņojuma 3.pielikums). Novērtēts, ka pie nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem (lēna vēja un temperatūras 16°C) stundas koncentrācija NO_2 (slāpekļa dioksīdam) var sasniegt - $550 \mu\text{g}/\text{m}^3$, kas pārsniedz MK noteikumos Nr.1290 noteikto robežvērtību. Ziņojumā novērtēts, ka, sagaidāma piesārņojošo vielu koncentrāciju palielināšanās VSIA LVĢMC norādītajos nelabvēlīgajos meteoroloģiskajos apstākļos, tomēr, balstoties uz VSIA LVĢMC 2015.gada 30.aprīļa izziņu Nr.4-6/956 (Ziņojuma 4.pielikums), secināts, ka šādu nelabvēlīgu meteoroloģisko apstākļu atkārtošanās varbūtība (%) ir niecīga (4×10^{-8}). Varbūtības noteikšanai izmantoti Stendes novērojumu stacijas dati par laika periodu no 2004.gada līdz 2013.gadam. Tādējādi, ar gaisa piesārņojumu saistītās ietekmes varbūtība un atkārtošanās nav nozīmīga, pie noteikto apstākļu iestāšanās, ietekme būtu īslaicīga, bet rīcībām šādos apstākļos ir iespējams noteikt novēršanas un samazināšanas pasākumus.

6.2.1.7. Izvērtējot Ziņojumā sniegto gaisu piesārņojošo vielu emisiju un izmaiņu gaisa kvalitātē novērtējumu, Birojs secina, ka ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātā ietekme uz gaisa kvalitāti, ko varētu radīt Paredzētā darbības, ir novērtēta, kā arī ir noteikti nelabvēlīgie meteoroloģiskie apstākļi (un to atkārtošanās varbūtība), pie kuriem darbība jāpārtrauc vai jāveic ietekmes novēršanas vai mazināšanas pasākumi. Nav sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības realizāciju varētu tikt pārsniegtas MK noteikumos Nr.1290 noteiktās robežvērtības un mērķlielumi, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt cilvēka veselības aizsardzību. Līdz ar to nav pamata secinājumam, ka Paredzētā darbība varētu radīt būtisku ietekmi, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie un novērtētie pasākumi, proti: ieguve vienlaicīgi notiek tikai vienā atradnē un pakāpeniski tiek veikta izstrādāto teritoriju rekultivācija, derīgo izrakteņu apstrādes un pārstrādes iekārtas, kas saistāmas ar lielākajām putekļu emisijām, pēc iespējas tiek izvietotas

Ieguves teritorijas vidusdaļā, tiek ievēroti Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma uzdevuma definētie darbības realizācijas apjomi un laiks, kas attiecīgi bijis pamatā arī Ziņojumā ietvertajam vērtējumam un šajā Biroja atzinumā izdarītajiem secinājumiem. Proti, pieņemts, ka Paredzētā darbība tiks veikta darba dienās (no 8:00 – 18:00), 10 stundas dienā, periodā no maija līdz decembrim (*atkarībā no laika apstākļiem, ieguve var tikt veikta arī tikai no maija līdz oktobrim, novembrim*), bet vidēji tikai ~1200 stundas gadā, ņemot vērā to, ka ieguves darbi nenotiek visu laiku, jo ieguve ir atkarīga no laika apstākļiem un citiem faktoriem. Gadījumā, ja noteiktu apstākļu rezultātā, tajā skaitā ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam Paredzētās darbības realizācijas periodam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta (1)daļas 3)punkta c)apakšpunktu). Tāpat secināms, ka pie gaisa piesaņojuma izkliedei nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem var tikt veikti piesārņojumu samazinoši pasākumi, kā, piemēram, materiāla transportēšanai paredzēto ceļu laistīšana ar ūdeni vai apstrādāšana ar putekļus samazinošiem speciāliem līdzekļiem; sijāšanas procesa un atšķīrotā materiāla padeves uz bērtņēm gaitā putekļu mazināšanai var tikt veikta transportiera lentes daļēja noseģšana; ilgstoša sausuma perioda un stipra vēja apstākļos iespējams veikt materiāla krautņu mitināšanu vai apsegšanu. Nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos attiecīgo darbu veikšana Ieguves teritorijā var tikt arī apturēta. **Normatīvajos aktos noteikto prasību attiecībā uz gaisa kvalitāti ievērošana ir Ierosinātājas beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem. Vienlaikus Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu Paredzētās darbības veikšanai papildus normatīvajos aktos jau noteiktajam norādīt nosacījumus ar kādiem tā iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) **Jānodrošina visu Ziņojumā norādīto risinājumu Paredzētās darbības realizācijai iekļaušana derīgo izrakteņu Ieguves projektā un izpilde. Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi Ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Novērtējuma likumā paredzētajā kārtībā.**
- b) **Derīgo izrakteņu Ieguve vienlaicīgi īstenojama tikai vienā derīgo izrakteņu Ieguves atradnē, izslēdzot summāro ietekmi no derīgo izrakteņu Ieguves un ar to saistītajiem transportēšanas, pārstrādes u.c. procesiem.**
- c) **Paredzētās darbības Ierosinātājas obligāts pienākums ir nodrošināt Ziņojumā ietvērto pasākumu ietekmes novēršanai un mazināšanai ievērošanu. Lai samazinātu putekļu emisijas, ilgstoša sausa laika periodā jānodrošina Ieguves vietas, pārstrādes vietas, ražošanas laukumu, karjera iekšējo ceļu un nepieciešamības gadījumā arī piebraucamā ceļa laistīšanu, samazinot iespējamu putekļu emisiju izplatību dzīvojamo māju teritorijās. Pie nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem Paredzētā darbība**

pārtraucama, vai veicami Ziņojumā norādītie ietekmes novēršanas/samazināšanas pasākumi.

- d) Ņemot vērā dzīvojamo māju attālumu līdz Atradnei un pievedceļam (piemēram, viensētas „Mundīgas” un „Villas”) sūdzību saņemšanas gadījumā veicami emisiju mērījumi un, atkarībā no to rezultātiem, Ierosinātājai jālemj par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu noteikšanu.

6.2.2. Derīgo izrakteņu transportēšanas ietekme.

6.2.2.1. Ziņojumā ir novērtētas Paredzētās darbības gaitā iegūtā materiāla transportēšanas maršrutu iespējas, autoceļu segumu kvalitāte, transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumi, nepieciešamo pievadceļu būvniecība un plānotā satiksmes intensitāte. Plānots, ka sezonas laikā – no maija līdz oktobrim, darba dienās tiks izvestas līdz 45 kravām, bet ārpus aktīvās sezonas – no novembra līdz aprīlim, - 30 kravas vienu līdz trīs dienas nedēļā (vidēji 50 dienas). Tukšās kravas automašīnas svars ir 18 t, bet ar kravu – 38 t (vidējā kravas nestspēja - 20 t). Gadā paredzēts veikt 3655 reusus.

6.2.2.2. Ziņojumā novērtēti divi iespējamie materiāla transportēšanas maršruti:

6.2.2.2.1. Izbraucot no Atradnes iespējams nogriezties D virzienā pa autoceļu V1405, kas 1,2 km garā posmā klāts ar 2.šķiras asfalta segumu un pāriet 2.šķiras grants segumā. Pēc ~4,4 km autoceļš pieslēdzas maģistrālajam ceļam A10 (Rīga - Ventspils), pa kuru iespējama materiāla tālāka transportēšana. Transportēšanas maršruts neparedz kravu kustības virzību cauri Mundigciemam, bet apbraukt to gar A malu D virzienā.

6.2.2.2.2. Izbraucot no Atradnes iespējams nogriezties Z virzienā pa autoceļu V1405 ar 2. šķiras asfalta segumu. Pēc 1,9 km tas pieslēdzas reģionālajam autoceļam P129 (Talsu apvedceļš). Turpinot ceļu pa P129 R virzienā, pēc 600 m ierīkots rotācijas aplis, no kura iespējams nokļūt uz reģionālo autoceļu P120 (Talsi - Stende - Kuldīga), kas ir 1. šķiras autoceļš, vai citā virzienā. Braucot pa P120 uz D, pēc 5 km ir viadukts, no kura var nokļūt uz maģistrālā autoceļa A10. Transportēšanas maršruts neparedz kravu kustības virzību cauri Mundigciemam, bet apbraukt to gar A un Z malu.

6.2.2.2.3. Abi Ziņojumā norādītie maršruti ved gar Mundigciemu, jo derīgā materiāla izvešanas iekšējais (atradnes) ceļš pieslēdzas autoceļam V1405 faktiski iepretī ciemam. Ceļa posms gar ciemu ir asfaltēts un pieļaujamais transporta kustības ātrums šajā vietā ir 50km/h. Atsaucoties uz VAS „Latvijas valsts ceļi” publiskoto informāciju par satiksmes intensitāti uz valsts autoceļiem (pārskats par Satiksmes intensitāti 1996. – 2014.gadam pieejams mājaslapā http://kartes.lv/ceļi.lv/lat/valsts_celu_tikls/satiksmes_intensitate/), izvešanas ceļa V1405 Talsi – Lībagi noslodze ir 1050 automašīnas dienā, no kurām 32% ir kravas autotransports (Ziņojuma 29.lpp.). Ziņojumā ņemts vērā, ka ar derīgo izrakteņu ieguvī saistītā satiksmes intensitāte Paredzētās darbības

realizācijas gadījumā saglabāsies līdzšinējā, tādēļ atbilstoši Ziņojumu autoru vērtējumam, transportēšanas rezultātā putekļu daudzuma palielinājums un ietekmju pieaugums ar Paredzēto darbību nav sagaidāms (salīdzinājums ar līdzšinējo situāciju). Attiecīgi, derīgā materiāla transportēšanas ietekme uz dzīvojamām teritorijām atsevišķi (gaisa kvalitātes izmaiņas, vides trokšņa līmeņa izmaiņas) Ziņojumā nav vērtētas.

6.2.2.3. Novērtējot informāciju par Paredzēto darbību un tās realizācijas vietu, kā arī plānotajiem risinājumiem salīdzinājumā ar līdzšinējo situāciju, Birojs secina, ka derīgo izrakteņu ieguve līdz šim ir organizēta tādējādi, ka izstrādei tiek pakāpeniski pakļautas teritorijas virzienā no R uz A. Ar Paredzēto darbību ir plānots apgūt neizstrādāto teritoriju derīgo izrakteņu iegulas ZA stūrī, kur tā robežojas ar autoceļiem, kas Z daļā noteikts kā novada nozīmes velomaršruts, bet A daļā kā EuroVelo maršruts. Šajā vietā darbības vieta robežojas arī ar dabas parku „*Talsu pauguraine*”. Derīgā materiāla izvešana līdz šim ir organizēta tādējādi, ka iegūtais materiāls tiek transportēts pa darbības vietas centrālajā daļā ierīkotu karjera ceļu, kas pieslēdzas autoceļam V 1405 (t.i. – materiāls tiek izvests Mundigciema virzienā). D virzienā autoceļš V 1405 pieslēdzas maģistrālajam ceļam A10, bet Z virzienā - pašvaldības ceļam P129, kas ir Talsu apvedceļš. Posmā gar Mundigciemu autoceļš V 1405 ir asfaltēts. Šādu derīgā materiāla transportēšanas principu ir plānots saglabāt arī Paredzētās darbības gadījumā. Protī, lai gan ieguves vieta pietuvotos autoceļiem darbības vietas Z un A, materiāla izvešana pa tiem nav plānota un jaunu ceļu būvniecība nav paredzēta. Ievērojot Teritorijas plānojumā noteiktos aprobežojumus saistībā ar dabas parka „*Talsu pauguraine*” tuvumu – gar darbības vietas Z un A malu paredzēts saglabāt 50m joslu, kurā ieguves darbi netiks veikti. Tādējādi, nav konstatējams, ka ar Paredzētās darbības realizāciju varētu tikt radīti priekšnoteikumi kravu transporta kustībai dabas parka „*Talsu pauguraine*” tuvumā un pa autoceļiem, kas noteikti kā vietējās vai Eiropas nozīmes velomaršruti. Tāpat atbilstoši Ziņojumam, derīgo izrakteņu ieguve ir vienlaikus paredzēta tikai vienā no atradnēm, kas nozīmē, ka ieguves darbi ir plānoti pakāpeniski, apgūstot ieguves platības secīgi. Vadoties no šādas pieejas, netiek prognozētas būtiskas ieguves apjoma, derīgo izrakteņu pārstrādes un transportēšanas intensitātes izmaiņas. Līdz ar to Birojs var pievienoties Ziņojumā ietvertajiem secinājumiem, ka Paredzētās darbības gaitā, nepalielinot iegūtā materiāla ieguves un iegūtā materiāla transportēšanas apjomus un intensitāti, Paredzētā darbība nebūs priekšnoteikums līdzšinējās ietekmes apjoma palielinājumam. Ierosinātājam ceļam (izvešanas ceļš atradņu teritorijā) tuvākā dzīvojamā mājā „*Villas*” atrodas ~50m attālumā, savukārt attiecībā pret izvešanas ceļiem (tostarp autoceļu V1405) ieguves darbības ir plānots veikt tālāk kā līdz šim (ieguves un transportēšanas ietekmju summēšanās). Tai pat laikā jāsecina, ka Ziņojums nesniedz plašāku vērtējumu par trokšņa ietekmes vispārējo situāciju uz skartajiem valsts un pašvaldības autoceļiem un nepieciešamajiem pasākumiem trokšņa pārvaldībai. Nav izslēgts, ka lēmuma pieņēmējs par Paredzētās darbības akceptu (vietējā pašvaldība) var noteikt papildus nosacījumus vietējās pašvaldības autoceļu lietojumam.

6.2.2.4. Tā kā transporta intensitātes aspektā nav paredzētas izmaiņas attiecībā pret esošo situāciju, turklāt attiecībā pret dzīvojamām mājām ieguves vieta

atradīsies tālāk kā līdz šim, Birojs nekonstatē Paredzētās darbības veikšanu izslēdzošus apstākļus, tomēr atzīst, ka ir nepieciešami pasākumi Paredzētās darbības radītās ietekmes mazināšanai vai nosacījumi, lai nepieļautu tās palielināšanos. Jāņem vērā, ka arī Ierosinātājas līdzšinējā darbība atradnē „Villas” un „Lāčkalni” un ar to saistītā ceļu noslodze ir daļa no ietekmes apjoma, kas veido esošo vides situāciju, pret kuru Paredzētā darbība tiek vērtēta. Arī Ierosinātājas transporta kustība ir daļa no līdzšinējām trokšņa un daļiņu emisijām un, lai arī ar Paredzētās darbības realizāciju šādas ietekmes nepalielinātos, - to izpausme paildzinātos (t.i. – turpinātos). Ņemot vērā minēto, tajā skaitā pie apstākļiem, ka Ziņojumā nav ietverts tāds pastāvošās ietekmes novērtējums, kas ļautu salīdzināt esošo situāciju uz pašvaldības ceļiem ar normalīvajos aktos noteiktajām robežvērtībām un mērķlielumiem, - Ierosinātāja nevar norobežoties no nepieciešamības paredzēt pasākumus, lai ietekmi un traucējumus mazinātu, jo īpaši gadījumos, ja tiktu saņemtas argumentētas sūdzības. Šādi samērīgi ierobežojumu būtu nosakāmi arī attiecībā uz diennakts jutīgākiem periodiem (vakars un nakts), kā arī nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem. Līdz ar to, ņemot vērā gan darbības specifiku un ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskās apspriešanas gaitā vietējo iedzīvotāju paustās bažas un viedokli, gan iespējamās kumulatīvās ietekmes un varbūtējus traucējumus dzīvojamo māju zonā, jo īpaši sausajā sezonā, **Birojs uzskata par nepieciešamu konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu norādīt papildus nosacījumus transportēšanai, ar kādiem paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama. Attiecībā uz gaisa kvalitāti, putekļu emisiju samazināšanu un iespējamiem uzraudzības pasākumiem Birojs nosacījumus jau ir ietvēris iepriekš šajā atzinumā, līdz ar to, papildus noteic, ka - ar Paredzēto darbību saistītos transporta reisus nav pieļaujams veikt ārpus Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” 1.pielikuma 1.2.punktā noteiktā dienas laika (periods no pulksten 7.00 – 19.00).**

6.2.3. Troksnis un tā izplatība.

- 6.2.3.1. Derīgo izrakteņu ieguve, pārstrāde un transportēšana rada troksni, kas var būt traucējošs un radīt būtisku ietekmi, ja darbības vietas apkārtnē ir pret troksni jutīgi objekti, piemēram, pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, dzīvojamās mājas vai rekreācijas objekti. Tādēļ Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtējums ir būtisks aspekts.
- 6.2.3.2. Paredzētā darbība ir saistīta ar derīgo izrakteņu – smilts un smilts-grants ieguvi, iegūtā materiāla pārstrādi un transportēšanu un uzglabāšanu. Tāpat saglabāsies līdzšinējā asfaltbetona rūpnīcas „Villas” darbība. Ziņojumā novērtēts, ka ar Paredzēto darbību sagaidāmie jaunie ietekmes avoti būs līdzvērtīgi kā līdzšinējās ieguves trokšņa avoti - dažāda karjera tehnika - kāpurķēžu ekskavators, pašizgāzēji, ekskavators, frontālais iekrāvējs, smilts-grants materiālu šķirošanas sietmašīna, kravas auto, drupināšanas-šķirošanas līnija, kas tik izmantota gan derīgā slāņa atsegšanai, gan derīgā materiāla ieguvei, gan pārstrādei, gan transportam. Atbilstoši Paredzētās darbības risinājumiem, ieguvi nav paredzēts veikt vienlaicīgi vairākās atradnēs, līdz ar to – jaunie ietekmes avoti, veicot ieguvi Atradnē 4,6ha

platībā, nesummēsies klāt līdzšinējiem avotiem, veicot ieguvi atradnē „Villas” un „Lāčkalni”.

- 6.2.3.3. Novērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un saistīto darbību troksni, secināms, ka Darbības vieta atrodas uz ZA no līdzšinējās ieguves teritorijām atradnē „Villas” un „Lāčkalni”, kas attiecīgi atrodas tālāk arī no apdzīvotas vietas Mundigciem. Plānotais piekļuves un derīgā materiāla izvešanas maršruts ir esošais pievedceļš (šķērsojot atradni „Villas” daļu – kopējais garums ~ 600-800m un smilts-grants seguma pieslēgums pašvaldības autoceļam V1405 ~300m garumā). Minētais izvešanas ceļš šķērso agrākās ieguves vietas un R pieslēdzas pašvaldības autoceļam V1405. Izvešanas ceļa tuvumā nav dzīvojamās teritorijas. Tuvākās dzīvojamās māja karjera izvešanas ceļam ir dzīvojamās mājas, kas izvietotas jau pašvaldības ceļa V1405 tuvumā. Tādējādi, tikai pašvaldības autoceļa V1405 tuvumā izvietotās mājas kvalificējas kā jutīgo objektu grupa, attiecībā pret kuru konstatējams, ka saglabāsies līdzšinējā autoceļa V1405 noslodzes, tostarp derīgā materiāla izvešanas un cita autotransporta kustības radītā ietekme. Vērtējot plānotās ieguves vietas, konstatējams, ka Atradne atrodas tālāk no individuālajām dzīvojamām mājām, nekā iepriekšējās ieguves vietas. Salīdzinājumā ar līdzšinējo darbību, ieguves darbi pietuvotos tikai atsevišķām mājām, kuras atrodas ~500m attālumā no Atradnes, bet Mundigciema apbūve ~700m – 800m attālumā. Derīgo izrakteņu ieguvei tuvākā dzīvojamā māja vēl arvien būtu viensētā „Mundīgas”, kuras dzīvojamā teritorija atrodas ~100m attālumā otrpus autoceļam. Līdz ar to, bez mājas viensētā „Mundīgas”, nav konstatējams, ka apdzīvotas teritorijas atrastos ieguves vietas un saistīto darbu (Atradnē) tiešā tuvumā un ietekmes zonā. Tai pat laikā, trokšņa pārvaldības jautājumi un to risināšana attiecībā uz viensētu „Mundīgas” var būt nepieciešama.
- 6.2.3.4. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk arī - Trokšņa noteikumi Nr.16) 1.pielikuma 1.2.punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Saskaņā ar Ziņojumu ieguves darbus ir paredzēts veikt tikai darba dienās, vidēji 10 stundas dienā, laikā no 8.00 – 18.00. Atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 1.2.punktam, - Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A-izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55dB(A).
- 6.2.3.5. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju 2005.gada 15.augustā ir veikti trokšņa mērījumi plānotās Darbības vietai blakus esošajā karjerā „Villas”, lai novērtētu karjera tehnikas radīto troksni. Galvenie trokšņa avoti, kuriem tika veikta trokšņa līmeņa testēšana, bija stacionārā šķirošanas-drupināšanas iekārta, frontālie iekrāvēji un kravas autotransports. Trokšņa līmeņa testēšana veikta ar mērķi noteikt trokšņa līmeni darba vidē, attiecīgi ar mērierīci automātiski aprēķināta A-izsvartā ekvivalenta trokšņa līmeņa L_{eqT} vērtība. Saskaņā ar Ziņojumu iegūto mērījumu

rezultāti uzrāda, ka neviena no tehnikas vienībām nepārsniedz Ministru kabineta 2003.gada 4.februāra noteikumos Nr.66 „Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku” noteikto darba vietas trokšņa ekspozīcijas robežvērtību Laq8h, kas ir - 87 dB(A). Iegūtās L_{eqT} vērtības ir robežās no 66,3 dB(A) (drupināšanas iekārtas pults operatora darba vietā) līdz 77,2 dB(A) (asfaltrūpnīcas operatora kabīnē).

6.2.3.6. Ņemot vērā to, ka Ierosinātāja Ieguves teritorijā jau veic derīgo izrakteņu ieguvu un pēc būtības Paredzētā darbība ir esošās Ierosinātājas darbības turpināšana (pārtraucot ieguvu iepriekšējā platībā un veicot ieguves darbus jaunā 4,6ha platībā), Ziņojuma izstrādes gaitā ir veikti esošā vides trokšņa mērījumi, lai novērtētu, kāda ir esošās darbības ietekme. 2015.gada 17.martā dienas laikā ir mērīts esošais vides troksnis, lai novērtētu esošo situāciju Ieguves teritorijā, kurā ietilpst gan Ierosinātājas būvmateriālu ražotne „Villas”, gan derīgo izrakteņu ieguves un pārstrādes vietas. Karjera ikdienas darbs ietver gan smilts-grants ieguvu, gan karjera transporta kustību un mērījumi veikti laikā, kad vienlaikus darbojas dominējošie trokšņa avoti (karjera tehnika - ekskavators *Volvo*, sietmašīna *McCloskey*, frontālais iekrāvējs *Volvo* un pašizgāzējs *Volvo*). Kopumā 11 mērījumu punkti tika izvietoti pie dominējošiem trokšņa avotiem (8 punkti) un pie tuvākās individuālas dzīvojamās mājas „Mundīgas” (3 punkti), ~250 m attālumā no karjera tehnikas darbības vietas, Darbības vietai blakus esošā karjera „Villas” teritorijā. Saskaņā ar Ziņojumā un 14.pielikumā konstatēto, trokšņa raksturs ir nepastāvīgs, bet nav konstatēta pētāmā trokšņa tonalitāte un impulsitāte. Saskaņā ar iegūtajiem trokšņa līmeņa mērījumu rezultātiem, notiekot derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes darbiem parastā darba režīmā esošajā karjera „Villas” ~ 250 m attālumā no dzīvojamajās mājas „Mundīgas”, mērījumu punktos pie dzīvojamās mājas (mērījumu intervālā) fiksētais troksnis L_{AeqT} bija 40,9 - 41,6±1,7 dB(A). Savukārt ~10m attālumā no ieguves vietas, kur darbojas tehnika – 71,3 – 75,6 dB(A). Mērījumu veicējs, - SIA „R & TET” Testēšanas pārskatā Nr.15/T-04 norāda, ka veikts skaņas vājināšanās aprēķins, lai noteiktu, kādā attālumā no attiecīgajām iekārtām trokšņa līmenis nepārsniegtu dienas periodam noteikto trokšņa robežlielumu (no pārskata secināms, ka pieņemts - visas minētās iekārtas darbojas vienlaikus un koncentrēti vienā teritorijā kā summāra trokšņa avots). Veiktais aprēķins konspektīvi atspoguļots Ziņojuma 81.lpp. Rezultātā secināts, ka uz mazstāvu dzīvojamo teritoriju attiecināmā trokšņa robežvērtība $L_{diēna}$ netiktu sasniegta 65m attālumā no šāda koncentrēta trokšņa avota (54,7 dB(A)). Ziņojumā skaidrots, ka derīgo izrakteņu ieguve ir paredzēta 100m un lielākā attālumā no tuvākās dzīvojamās mājas, turklāt visa ieguves un iegūtā materiāla apstrādes, pārstrādes u.c. tehnika neatradīsies vienlaikus un ilgstoši pie Atradnes ZR malas. Gar Īpašuma Z robežu paredzēts saglabāt neskartu 30m aizrargjoslu gar autoceļiem, kā arī tiks veidots 2-3m valnis.

6.2.3.7. Novērtējot Ziņojumu, Birojs secina, ka Ziņojumā nav vienkopus atspoguļoti, visi trokšņa avoti, kas ņemti vērā, prognozējot sagaidāmo troksni, tajā skaitā, kādas tieši iekārtas vai tehnikas vienības radīs troksni, kāds būs to skaits un kāds ir to radītais troksnis¹. No veikto trokšņu

¹ Informācija par dažādu ārtelpu iekārtu un tehnikas radīto troksni ir publiski pieejama, tajā skaitā Eiropas Komisijas

mērījumu testēšanas pārskata izriet, ka troksnis mērīts situācijā, kad mēraparātu tuvumā darbojas viens ekskavators, viens iekrāvējs, sietmašīna, un kravas automašīna, kas aizved materiālu, tai pat laikā nav viennozīmīgi secināms, kāda ir kopējā situācija Ieguves teritorijā (~350 - 400m attālumā no viensētas „Mundīgi” ir arī citi trokšņa avoti, kas saistīti ar Paredzēto darbību, tostarp stacionārā drupināšanas iekārta šķembu ražošanai ar 5 transportēšanas līnijām, esošā asfaltbetona rūpnīca un karjera izvešanas ceļš, pa kuru pārvietojas kravu transports).

- 6.2.3.8. Atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 nosacījumiem, - piemērojamā trokšņa robežvērtība, attiecībā pret kuru Paredzētās darbības ietekme ir jānovērtē - ir $L_{diēna}$, kas ir A izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (dB(A)), ņemot vērā visas dienas (kā diennakts daļu) gada laikā. Ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis, ko var radīt Paredzētā darbība, ir atkarīgs no virknes faktoru, tajā skaitā trokšņa avota skaita, šādu objektu radītā trokšņa, to izvietojuma, darbības ilguma, turklāt ilgtermiņa vidējā skaņas līmeņa noteikšanā nozīmīga ir arī darbības vieta un meteoroloģiskie apstākļi. Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 9.punkts noteic, ka vides trokšņa prognozei (tātad novērtējumam par situāciju, kas vēl tikai prognozējama un attiecināma arī ietekmes uz vidi novērtējumam) izmanto tikai aprēķina metodes. Rūpnieciskās darbības radītā trokšņa novērtēšanai ir paredzēta metode (LVS ISO 9613-2:2004), kas noteic ievērojamo prasību kopumu, lai aprēķinātu skaņas, kas rodas no punktveida skaņas avotiem vai šādu punktveida avotu kopuma (šie objekti var būt gan kustīgi, gan stacionāri), kā arī pamatvienādojumus. Piemērojamās algoritmos tiek attiecināti gan specifiski nosacījumi fizikālajām likumsakarībām, kas noteic skaņas vājināšanos, tai izplatoties apkārtējā vidē, gan nosacījumi, kas pie aprēķina ir jāņem vērā. Veicot trokšņa prognozēšanu ar attiecināmo prognozēšanas metodi, kurā ņemtas vērā arī visa gada laikā radušās skaņas emisijas un skaņas izplatīšanās izmaiņas, var noteikt ilgtermiņa vidējo trokšņa līmeni, kas attiecīgi salīdzināms ar Trokšņa noteikumu 2.pielikumā ietvertu vērtību. Jebkāda cita prognozēšanas pieeja vai veids ir tikai ilustratīvs/informatīvs. Ziņojumā ir ietverts vispārējs teorētisks aprēķins skaņas vājinājumam, tai izplatoties vidē, par pamatu ņemot 2015.gada 17.martā mērījumu laikā izmērīto troksni (10m attālumā no iekārtām) – 74,2 dB(A). Iegūtais rezultāts (54,7 dB(A) ~65m attālumā no iekārtām) nav tiešā mērā pielīdzināms Trokšņa noteikumu Nr.16 2.pielikuma 1.1.punktā noteiktajai vērtībai ($L_{diēna}$). Tādēļ Ziņojums papildināts, veicot trokšņa izplatības modelēšanu (datorprogrammas sagatavots aprēķinu modelis), izmantojot datorprogrammu *DataKustik CadnaA 4.5*. (Sertifikāts: UAB „Kelprojektas”, Kauņa, Lietuva; <http://www.kelprojektas.lt/en/content/%D1%81ertificates>).
- 6.2.3.9. Ziņojumā norādīts, ka trokšņa izplatības prognoze veikta saskaņā ar standartu LVS ISO 9613-2:2004. Analizējot iegūtos rezultātus, Ziņojumā secināts, ka trokšņa līmenis pie dzīvojamās mājas „Mundīgi” būs 40,9 dB(A).
- 6.2.3.10. Izvērtējot Ziņojumu, Birojs ņem vērā, ka salīdzinājumā ar agrākajos gados veikto ieguvu Paredzētā darbība atradīsies tālāk no dzīvojamām mājām,

tajā skaitā tālāk no dzīvojamās mājas „Mundīgas”. Faktiski tuvākās dzīvojamās, ar kurām saistāmi būtiskākie trokšņa pārvaldības jautājumi ir viensētā „Mundīgas”, kas atrodas uz Z no Atradnes, un viensētā „Villas”, kas, - lai gan atrodas pie Mundīgciema (~700m attālumā no ieguves vietas), tomēr ir tuvu materiāla izvešanas ceļam un ~150m attālumā no esošās asfaltbetona rūpnīcas. Ievērojot attālumu un to, ka nav prognozēta nedz ieguves apjoma, nedz kravu intensitātes palielināšanās, attiecībā uz viensētu „Villas” nav konstatējams, ka ar Paredzētās darbības realizāciju varētu tikt izmainīts līdzšinējais vides stāvoklis un ka tas varētu būt priekšnoteikums negatīvām vides stāvokļa izmaiņām. Savukārt 2015.gadā veikto mērījumu laikā konstatēts, ka troksnis pie tuvākajām mājām (viensētā „Mundīgas”) no ieguves tehnikas (ja tās atrodas ~250m attālumā) – ir ~40 dB(A). Atšķirībā no situācijas, kad derīgo izrakteņu ieguve kādā teritorijā vēl tikai tiek plānota (prognoze), konkrētā gadījuma specifiskie apstākļi sniedz iespēju novērtēt arī jau esošas darbības ietekmi (mērījumi). Tāpat, ņemot vērā gan ieguves raksturu, gan to, ka ieguve nav paredzēta visu gadu, tā tiktu veikta tikai darba dienās un 10 stundas no dienas perioda, to, ka derīgā materiāla transportēšana nav paredzēta pa autoceļu, kas ved gar viensētu „Mundīgi”, kā arī to, ka ieguves radītie trokšņa avoti neatradīsies pie Atradnes Z robežas nepārtraukti, bet citi stacionārie trokšņa avoti Ieguves teritorijā atrodas ~400m un lielākā attālumā no dzīvojamās teritorijas viensētā „Mundīgi” – normatīvu pārsniegumu varbūtība nav augsta. Tomēr saglabājas piesardzība, jo ietekmi kopumā rada gan derīgo izrakteņu ieguve (darbības Atradnē), gan citas darbības Ieguves teritorijā un kravu kustība. Lai arī ietekmes skartā platība un iedzīvotāju blīvums tajā ir neliels, konkrētā piesārņojuma un traucējuma veida uzraudzībai un pārvaldībai ir iespējams noteikt obligātos nosacījumus, kas var būt realizējami un kuru efektivitāte var būt pārbaudāma. Līdz ar to, novērtējot iedzīvotāju blīvumu Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā, kur tā varētu būt būtiska, kā arī ņemot vērā vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā Darbības vietai ilgtermiņā paredzēto izmantošanas mērķi, Birojs atzīst, ka nav pamata Paredzētās darbības nepieļaušanai trokšņa traucējumu aspektā. Tai pat laikā Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir izvirzāmi obligātie nosacījumi ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Paredzētā darbība nav pieļaujama ar citiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tajā skaitā derīgo izrakteņu ieguve, derīgo izrakteņu apstrāde un pārstrādes darbības tehnoloģiskajā laukumā un produkcijas izvešana ir pieļaujama tikai dienas laikā, diennakts periodā, kas Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikts kā dienas periods (no pulksten 7.00 – 19.00). Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves tehniskajā projektā un Ierosinātajai jānodrošina to ievērošanu.
- b) Visām Paredzētās darbības realizācijai paredzētajām tehnoloģiskajām iekārtām jāatbilst Ministru kabineta 2002.gada 23.apriļa noteikumos Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām” noteiktajām prasībām.

- c) Nav pieļaujama šķembu ražošanas un drupināšanas iekārtu vai citu derīgā materiāla pārstrādes iekārtu pārveidošana uz Atradnes teritoriju un izvietošana tuvāk kā vismaz 350m attālumā no dzīvojamās teritorijas viensētā „*Mundīgi*”.
- d) Atbilstoši Ziņojumā jau paredzētajam risinājumam, ap izstrādes platības Z robežu jāveido 2-3m valnis no derīgā materiāla pārsedzošās segkārtas, kā tas norādīts Ziņojumā, kas var kalpot arī kā aizsardzības valnis, ierobežojot trokšņa izplatību. Valņa izveidē respektējama autoceļa 30m aizsargjosla un tajā noteiktie aprobežojumi. Specifiskās prasības šāda pasākuma nodrošināšanai jāprecizē derīgo izrakteņu ieguves tehniskajā projektā.
- e) Ieguve Atradnē jāuzsāk no D puses un pēc Paredzētās darbības uzsākšanas ir jāveic vides trokšņa mērījumi viensētā „*Mundīgi*”, novērtējot vides troksni, ko rada ieguve Atradnē un citi Ierosinātājas trokšņa avoti. Mērījumi jāatkārto, ieguves darbiem tuvojoties Atradnes Z daļai. Atkarībā no mērījumu rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Valsts vides dienestā un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, saskaņā ar kuru tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

6.2.4. Hidroloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu prognoze.

- 6.2.4.1. Saskaņā ar Ziņojumā novērtēto Darbības vietas un tai piegulošajā teritorijai izplatīti labi dabiskās drenāžas apstākļi, tādēļ tā nav meliorēta, Darbības vietai tuvākais meliorācijas grāvis atrodas vairāk kā 700 m uz DR; tuvākā ūdenstilpe – Kamparezers, atrodas ~700 m attālumā uz ZR.
- 6.2.4.2. Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu ieguve virs gruntsūdens līmeņa (faktiski līdz gruntsūdens līmenim) un nav paredzētā tā pazemināšana. Darbības vietas teritorijas izpētes laikā līdz atzīmei 108 – 114 m v.j.l. gruntsūdens netika konstatēts nevienā urbumā. Pamatojoties uz izpētes datiem un novērtējuma, kas ietverts Ziņojumā, nav sagaidāms, ka derīgo izrakteņu ieguve Atradnē ietekmēs hidroģeoloģiskos apstākļus Darbības vietā un tai piegulošā teritorijā.
- 6.2.4.3. Birojs, izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju par hidroģeoloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem Darbības vietas un tai piegulošajās teritorijās, secina, ka Paredzētās darbības laikā un tās rezultātā nav sagaidāma negatīva ietekme uz apkārtējā teritorijā esošajiem ūdens objektiem, teritorijas drenāžas apstākļiem vai dzeramā ūdens ieguvi, jo derīgā materiāla ieguvi plānots veikt virs gruntsūdens līmeņa. Birojs pievienojas Ziņojumā sniegtajam novērtējumam, ka Darbības vietas un tai piegulošajā teritorijā hidroģeoloģiskie un hidroģeoloģiskie apstākļi netiks ietekmēti, kā rezultātā Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu nav nepieciešams izvirzīt papildus obligātos nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama saistībā ar

prognozēto ietekmi uz Darbības vietas un tai piegulošās teritorijas hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma iespējamām izmaiņām.

6.2.5. Augsnes struktūras un mitruma izmaiņu prognoze, mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņu prognoze un ietekme uz īpašumiem, apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

- 6.2.5.1. Vērtējot Paredzētas darbības ietekmi uz iespējamām augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņām un mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņām, kā arī apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, jāņem vērā, ka derīgā materiāla ieguves rezultātā tiks pārveidota Darbības vietas teritorija, kurā tiks izmainīts līdzšinējais reljefs un ainava un norakta līdzšinējā veģetācija, izmainīts esošais vides stāvoklis. Darbības vietas un tai piegulošajā teritorijā gruntsūdens atrodas samērā dziļi no zemes virsmas un plānotās Atradnes izrādes gaitā derīgā izrakteņa ieguve notiks virs gruntsūdens līmeņa. Nav paredzama būtiska negatīva ietekme uz gruntsūdens un mitruma apstākļu izmaiņām minētajās teritorijās.
- 6.2.5.2. Tā kā Paredzētā darbība saistīta ar derīgā izrakteņa ieguvī, - sagatavojot Atradni izstrādei, ir plānots noņemt un tādā veidā tiks iznīcināta ieguvei paredzētās teritorijas virskārta – esošā veģetācija 4,6 ha platībā un augsnes kārtā (biezums ir 0,2 – 0,3 m), kā arī izņemts morēnas smilšmāls un mālaina smilts.
- 6.2.5.3. Paredzētās darbības realizācijas nolūkos nav nepieciešams veikt meliorācijas sistēmas pārkārtošanas darbus. Atradnei tuvākās ūdenstece – meliorācijas grāvis, kas atrodas 0,76 uz DA no Atradnes, un valsts nozīmes ūdens noteka – Lībagupe, kas atrodas 1,80 km attālumā no Atradnes, plānotās darbības gaitā netiks ietekmētas.
- 6.2.5.4. Ziņojumā novērtēts, ka uzsākot Atradnes izstrādi, atsegtās karjera nogāzes nokrišņu un sniega kušanas ūdeņu darbības ietekmē tiks pakļautas aktīvākai ūdens notecei no apkārtējās teritorijas, kā rezultātā var veidoties apstākļi mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstības riskiem – veidojoties erozijas izskalojumiem vai nelielām gravām karjera nogāzēs. Ziņojumā vērtēts, ka iepriekš minētā procesa rezultātā, tieši Atradnei blakus esošajā teritorijā zemes virskārta var kļūt nedaudz sausāka, taču nav sagaidāms, ka tas negatīvi ietekmēs apkārtnes teritoriju izmantošanu, bet attīstoties erozijas izskalojumiem un gravām, - var veidoties noslīdeņi vai nobiras (atkarībā no grunts materiāla). Tas savukārt var radīt negatīvu ietekmi uz Atradnei blakus esošajiem īpašumiem – izraisīt augsnes un grunts eroziju. No Ziņojuma izriet (Ziņojuma 12.pielikums), ka Darbības vietā ir paredzēts saglabāt 50m buferzonu/ joslu gar Darbības vietas Z un A robežām, kā arī ~10m buferzonu/ joslu gar Darbības vietas R robežu. Zemes vaļņus ir paredzēts veidot tā, lai tie būtu augstāki dabas parka „Talsu pauguraine” pusē (2-3m), bet gar īpašuma „Mundīgi” teritoriju nepārsniegtu 1-1,5 m augstumu.
- 6.2.5.5. Teritorijas ar erodētu zemes virskārtu biežāk pakļautas potenciālai vēja negatīvai ietekmei. Ziņojumā norādīts, ka vēja erozija Darbības vietas un tai esošajā apkārtņē nav izplatīta, jo izstrādes teritorijas atrodas paugurainā reljefā, kur vējš tiek bremsēts, tādēļ nav paredzama pastāvīga un intensīva vēja erozijas negatīva ietekme.

- 6.2.5.6. Darbības vietu un tai piegulošo teritoriju Ziņojuma izstrādes gaitā apsekojis sertificēts sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts, kas sniedzis savu atzinumu par minētajās teritorijās konstatētajām dabas vērtībām (Ziņojuma 7.pielikums). Saskaņā ar eksperta sniegto atzinumu, Darbības teritorijā nav konstatēti Latvijas un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi vai augu sugas. Tā kā Darbības teritorijā izplatītas kultivētas pļavas un ganības, tad no augu sugu un biotopu aizsardzības viedokļa Atradnes teritorija pieļaujama saimnieciskā darbība plānotajā apjomā.
- 6.2.5.7. Uz Z un A no Darbības vietas atrodas dabas parks „*Talsu pauguraine*”, Atradni un Dabas parka teritoriju atdala pašvaldības autoceļi. Dabas parka statuss „*Talsu paugurainei*” piešķirts 1987.gadā, bet kopš 2005.gada tas iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo teritoriju (*Natura 2000*) tīklā. Dabas parkam 2013.gada decembrī izstrādāts Dabas parka „*Talsu pauguraine*” dabas aizsardzības plāns laika posmam no 2014. – 2014.gadam.
- 6.2.5.8. Saskaņā ar 2013.gada dabas parka „*Talsu pauguraine*” aizsardzības plānā norādīto informāciju, tajā konstatētas Latvijā un Eiropas Savienībā aizsargājamas augu un dzīvnieku sugas, tajā skaitā sugas, kas iekļautas Eiropas Padomes direktīvas Par savvaļas putnu aizsardzību (2009/147/EC) I pielikumā (sugas, kurām jāpiemēro īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu to izdzīvošanu un vairošanos savā izplatības areālā) un Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEC Par dabisko biotopu, savvaļas floras un faunas aizsardzību II pielikumā (dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzībai nepieciešama īpaši aizsargājamo teritoriju nodalīšana).
- 6.2.5.9. Dabas parka teritorijā konstatēti 12 Eiropas Savienības nozīmes biotopi:
- 6.2.5.9.1. Eitrofi ezeri ar iegrimstošu ūdensaugu un peldaugu augāju 3150 (33,2 ha);
  - 6.2.5.9.2. Upju straujteses un dabiski upju posmi 3260 (0,1 ha);
  - 6.2.5.9.3. Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas 6270* (3,3 ha);
  - 6.2.5.9.4. Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs 6410 (0,3 ha);
  - 6.2.5.9.5. Mēreni mitras pļavas 6510 (4,2 ha);
  - 6.2.5.9.6. Pārejas purvi un slīkšņas 7140 (2,4 ha);
  - 6.2.5.9.7. Kalķaini zāļu purvi 7230 (0,2 ha);
  - 6.2.5.9.8. Veci vai dabiski boreāli meži 9010* (22,8 ha);
  - 6.2.5.9.9. Stajgnāju meži 9080* (9,4 ha);
  - 6.2.5.9.10. Ozolu meži (ozolu, liepu un skābaržu meži 9160 (37,1 ha);
  - 6.2.5.9.11. Nogāžu un gravu meži 9180* (27,2 ha);
  - 6.2.5.9.12. Purvaini meži 91D0* (22,7 ha).
- 6.2.5.10. Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā „*Ozols*” pieejamo informāciju, ~250 m un ~500 m uz ZA un ~550 m uz ZR no Darbības vietas atrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā biotopa 9160 *Ozolu (ozolu, liepu un skābaržu meži)* masīvi. Savukārt ~700 m uz austrumiem - Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamais biotops 9180* *Nogāžu un gravu meži*, kas ir iekļauts arī Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro biotopu sarakstā. ~750 m uz austrumiem - atrodas biotops 7230 *Kalķaini zāļu purvi* un

mikroliegums. Pēc Lauku atbalsta dienesta Lauku bloku kartē pieejamās informācijas, ~450 m attālumā uz austrumiem no darbības vietas atrodas bioloģiski vērtīgs zālājs.

- 6.2.5.11. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju apsekojis un tajā esošās dabas vērtības novērtējis sertificēts sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts. Pamatojoties uz ekspertu atzinumu pēc Latvijas biotopu klasifikatora Darbības teritoriju aizņem kultivēto pļavu un ganību biotops, kas nav īpaši aizsargājams biotops. Tikai Atradnes R robežā konstatētas dažas dabisko zālāju indikatorsugas – gaiļbiksīte *Primula veris* un parastais ancītis *Agrimonia eupatoria*. Darbības vietu no esošā karjera atdala neliels jaunu jauktu koku sausieņu meža fragments. Biotopu eksperts mežā nav konstatējis dabisko mežu indikatorsugas un specifiskās sugas, un šādus biotopus raksturojošos elementus. Nozīmīgākā vērtība šajā teritorijā ir vidēja vecuma ozols. Uz A un Z Darbības vieta robežojas ar ceļiem, aiz kuriem konstatētas kultivētas pļavas. Ne Darbības vietā, ne tai piegulošajā teritorijā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi vai citas dabas vērtības. Saskaņā ar Ziņojumam pievienoto sugu un biotopu eksperta atzinumu (Ziņojuma 7.pielikums), dabas parka „Talsu pauguraine” teritorijā, kas atrodas tuvāk Atradnei, nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas, kuru atradnes būtu tik tuvu darbības vietai, lai tos tieši varētu ietekmēt Paredzētā darbība.
- 6.2.5.12. Par Paredzēto darbību savu atsauksmi ir sniegusi arī DAP, citu starpā novērtējot plānotos pasākumus ietekmes uz dabas parka ainavisko vērtību novēršanai vai samazināšanai. DAP konstatē, ka gar Īpašuma Z un A robežu ir paredzēts atkāpties 50m no Īpašuma robežas, neveicot tajā ieguvu, kā arī veidot 2-3m valni vizuālās ietekmes mazināšanai. Novērtējot Ziņojumu, DAP atzīst, ka attiecībā uz dabas aizsardzību - tas ietver pietiekoši vispusīgu un kvalitatīvu paredzamās ieguves radīto ietekmju izvērtējumu un plānotā ieguve būtisku ietekmi uz dabas un ainavas vērtībām neatstās.
- 6.2.5.13. Ņemot vērā Ziņojumā sniegto izvērtējumu, Birojs pievienojas Izstrādātājas veiktajam vērtējumam, nav sagaidāma tāda Paredzētās darbības negatīva ietekme uz augsnes struktūras un mitruma režīmu, mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstību un bioloģisko daudzveidību, kas varētu radīt būtisku kaitējumu videi, bioloģiskajai daudzveidībai un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ekoloģiskajām funkcijām, integritātei un izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 6.2.5.14. Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz augsnes struktūras un mitruma izmaiņām, mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstību un ietekmi uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritoriju „Talsu pauguraine” un tās izvērtējumu, kā arī ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā apkopotos viedokļus, Birojs secina, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10) daļu Paredzētajai darbībai norādāmi šādi nosacījumi, ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama (prasības ainavas vērtību kontekstā izvirzītas citā šī atzinuma nodaļā):
- a) Derīgo izrakteņu ieguvu Darbības vietā atļauts veikt tikai Ziņojuma 12.pielikumā norādītajā veidā un plātībā, ievērojot 50 m platu joslu gar Īpašuma Z un A robežu.

- b) Nolūkā nodrošināt karjerā strādājošo darbinieku drošību un nepieļaut vides stāvokļa būtiskas izmaiņas Darbības vietai apkārtējo īpašumu teritorijā, pēc intensīvu nokrišņu vai sniega kušanas perioda nepieciešams apsekot ieguves teritorijas nogāzes, lai pārbaudītu vai intensīvu ūdens plūsmu ietekmē neveidojas erozijas izskalojumu vai gravas, kas var nelabvēlīgi ietekmēt karjera nogāžu grunts noturību, veidojoties noslīdeņiem vai nobirām, kā rezultātā varētu tikt izraisīta augsnes un grunts erozija arī Atradnei piegulošajos īpašumos. Gadījumā, ja tiek konstatēti tādi apstākļi, kas varētu negatīvi ietekmēt nogāžu un vaļņu grunts noturību, nepieciešams veikt nostiprināšanas pasākumus, veicot, piemēram, nogāžu terasēšanu vai nostiprināšanu, piemēram, veidojot atbalsta valni nogāzes pakājē, vai erozijas iegrauzumu kanālu likvidēšanu.
- c) Uzsākot Atradnes izstrādi, uzsākama arī izstrādāto blakus esošo teritoriju rekultivācija, sākot ar teritorijām, kas robežojas ar īpašumu „Mundīgi”, atjaunojot reljefu un nodrošinot, ka ieguves teritorijas un zemes vaļņi neieskauj īpašuma „Mundīgi” zemes gabalu no vairākām pusēm.

6.2.6. Ietekme uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

6.2.6.1. Ziņojumā atspoguļots Darbības vietas un tās apkārtnē esošo teritoriju ainavu daudzveidības un kultūrvēsturisko pieminekļu vērtējums, kā arī Paredzētās darbības iespējamās ietekmes novērtējums minētajiem aspektiem. Ņemts vērā, ka Dabas parks „Talsu pauguraine” ir dibināts, lai aizsargātu vienu no Ziemeļkurzemes dabas apstākļu ziņā daudzveidīgākajiem apvidiem ar izteikti paugurainu reljefu un vairākiem nelieliem, bet dziļiem ezeriem. Līdz ar to, - tā ir ainaviski augstvērtīga teritorija. Ziņojumā ir vērtēts Darbības vietas un tai piegulošās teritorijas ainaviskais nozīmīgums. Novērtēts, ka Darbības vietas un tai piegulošās teritorijas reljefs un tā formu litoloģiskais sastāvs ir būtiski faktori, kas nosaka ne tikai ainavas dabas komponentu struktūru, bet arī cilvēka saimniecisko darbību un zemes lietojuma struktūru. Darbības vietas apkārtnē pārsvarā konstatētas lauksaimniecības zemes – ganības, izņemot teritorijas uz R no Atradnes, kur šobrīd atrodas smilts un smilts-grants karjers „Villas”, kas veido rūpnieciskās darbības rezultātā mainītu, industriālu ainavu. No ceļa Z pusē paveras atklāta smilts un smilts-grants atradnes ieguves ainava. Ainavu vizuālās vērtības, ekoloģiskās nozīmes, dabas apstākļu daudzveidības un to nozīmes rekreācijā aspektā, Darbības vietas ainava šobrīd tiek vērtēta kā nenozīmīga uz citu pauguraines augstvērtīgo ainavu fona. Ziņojumam pievienots eksperta atzinums par Paredzētās darbības ietekmi uz apkārtējo ainavu. Atzinumā, novērtējot Atradnes un tās apkārtnē esošo teritoriju un prognozējot Paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz ainavas daudzveidību (kas ir cilvēka darbības veidota), secināts, ka būtiskas izmaiņas plašākā mērogā un ilgtermiņā Paredzētā darbība neradīs. Lai arī Paredzētās darbības rezultātā mainīsies zemes lietojuma veids, ainava parādīsies jauni papildus elementi un paplašināsies degradētās (industriālās ainavas) teritorijas, bet samazināsies lauksaimniecības ainava.

- 6.2.6.2. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētā darbība neradīs arī būtisku ietekmi uz kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas objektiem, lai gan Atradnes tuvumā - ~250 m uz ZA no Darbības vietas, atrodas Valsts nozīmes kultūrvēsturiskais piemineklis (turpmāk VNKP) Nr.2241 Vanagkalna (Upurkalna) kulta vieta, bet Atradne daļēji atrodas kultūrvēsturiskā pieminekļa 500 m aizsargjoslā. Minētā aizsardzības zona ir kopēja ar vietējās nozīmes aizsargājamo kultūras pieminekļa - Dziļleju senkapu (aizsardzības Nr.2240) aizsargjoslu. Ziņojumā norādīts, ka ir paredzēts veikt pasākumus, ko 2013.gada 19.septembra vēstulē Nr.5556 noteikusi Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija (turpmāk VKPAI). VKPAI norādījusi, ka, īstenojot derīgo izrakteņu ieguvī Atradnē (daļā, kas atrodas VNKP Vanagkalns aizsardzības zonā), Paredzētā darbība jāveic tā, lai netiktu apdraudēts arheoloģiskais piemineklis un nepazeminātos tā kultūrvēsturiskā vērtība. Pēc Atradnes izstrādes veicama tās rekultivācija, kā arī karjera izstrādes projektu nepieciešams saskaņot ar VKPAI.
- 6.2.6.3. Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju par Paredzētās darbības ietekmes vērtējumu, Birojs secina, ka, izpildot VKPAI 2013.gada 20.septembra vēstulē Nr.05-04/2038 norādītos nosacījumus un Ziņojumā minētās Paredzētās darbība īstenošanai plānotās darbības (aizsargvaļņi, rekultivācijas pasākumi), Paredzētās darbības ietekmē netiks nodarīts kaitējums valsts nozīmes un vietējas nozīmes kultūras pieminekļiem, kuru aizsardzības zonā daļēji atrodas izstrādei paredzētā Atradnes teritorija, industriālā ainava šajā apvidū netiks veidota no jauna, bet tiks paplašināta industriālās ainavas teritorija, esošajam karjeram „Villas” saplūstot kopā ar jauno karjeru Darbības vietā, kā arī pēc karjeru izstrādes beigām tiks nodrošināta to rekultivācija pēc iespējas iederīgu apkārtnes ainavai. Līdz ar to, Paredzētā darbība ilgtermiņā neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz Darbības vietas apkārtnes ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.
- 6.2.6.4. Vienlaikus Birojs secina, ka dabas parka „Talsu pauguraine” dabas aizsardzības plānā dabas parka teritorijas uz Z no Atradnes novērtētas kā augstvērtīga ainavu telpa, bet uz A – vērtīga ainavu telpa. Arī Atradni un dabas parku atdalošie pašvaldības ceļi novērtēti kā ainaviski ceļu posmi (Dabas parka „Talsu pauguraine” dabas aizsardzības plāna 8.pielikums), turklāt tie iekļauti pašvaldības un Eiropas nozīmes velomaršrutos. Tāpat Dabas parka funkcionālā zonējuma priekšlikumā Atradnei piegulošās dabas parka teritorijas rekomendētas iekļaut ainavu aizsardzības zonā (Dabas parka „Talsu pauguraine” dabas aizsardzības plāna 4.pielikums). Tādēļ ar īpašu rūpību ir jāpieiet Ieguves teritorijas rekultivācijas pasākumiem un tie jāuzsāk pēc iespējas ātrāk.
- 6.2.6.5. Līdz ar to, lai gan Paredzētās darbības ietekmes novērtējumā uz Darbības vietas apkārtņē esošajām ainaviskajām un kultūrvēsturiskajām vērtībām Birojs nesaskata tādu apstākļu, kādēļ Paredzēto darbību nebūtu iespējams veikt, tomēr saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt, ka Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama izpildot sekojošus nosacījumus:
- a) Uzsākot Atradnes izstrādi, nepieciešams vienlaikus uzsākt un veikt jau izstrādāto blakus esošo teritoriju, kuras nav nepieciešamas ar ieguvī un materiāla uzglabāšanu, apstrādi,

pārstrādi u.c. saistīto darbību nodrošināšanai, rekultivāciju. Rekultivācija ir jāveic arī pēc Atradnes izstrādes, nodrošinot, lai tās maksimāli iekļautos apkārtējā ainavā. Rekultivējot izstrādātās atradnes, to nogāzes nepieciešams veidot tā, lai grunts noturība nogāzēs būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju vai atbalsta vaļņus nogāžu nostiprināšanai.

- b) Uzsākot un īstenojot Paredzēto darbību tās izstrādes projekts saskaņojams ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.

6.2.7. Iespējamo limitējošo faktoru analīze un ietekmes uz vidi būtiskuma novērtējums.

- 6.2.7.1. Ziņojuma izstrādes gaitā nav identificēti tādi limitējoši faktori, kas kopumā nepieļautu derīgo izrakteņu ieguvī Atradnē, bet ir identificēti nosacījumi, kuru neievērošanas gadījumā Paredzētās darbības realizācija nebūtu pieļaujama vai būtu pieļaujama, veicot papildus piesardzības vai ietekmi uz vidi mazinošus pasākumus. Minētie nosacījumi saistīti ar normatīvajos aktos noteikto prasību un aprobežojumu neievērošanu un Darbības vietai piegulošo zemju īpašumiem radīto kaitējumu vai zaudējumus saimnieciskajā darbībā Paredzētās darbības ietekmē. Atsevišķi aspektiem un ietekmes uz vidi faktoriem, kas saistīti ar Paredzētās darbības realizāciju Darbības vietā, obligātie nosacījumi un prasības ietverti šajā Biroja atzinumā, kas jāievēro, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama.
- 6.2.7.2. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu, Darbības vieta iekļaujas teritorijā, kas apzīmēta kā Būvmateriālu izejvielu atradnes un prognozēto resursu laukumi, kuros kā galvenā izmantošana ir atļauta un tiek paredzēta derīgo izrakteņu ieguve. Tādējādi, Paredzētā darbība nav pretrunā Teritorijas plānojumā noteiktajam teritorijas izmantošanas mērķim un ilgtermiņa teritorijas plānošanas aspektā neizriet ierobežojoši nosacījumi derīgo izrakteņu ieguvei. To apstiprinājusi Talsu novada pašvaldība ar 2015.gada 9.jānvāra vēstuli Nr.12-25/106.
- 6.2.7.3. Ar Paredzēto darbību – derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistītajām darbībām - paredzama gan tieša, gan netieša, gan pastāvīga jeb ilglaicīga ietekme uz vidi un apkārtējo māju un saimniecību iedzīvotājiem, gan īslaicīga ietekme. Ziņojumā identificētas ar Paredzētās darbības īstenošanu saistītās darbības, kurām novērtēts to radītās ietekmes raksturs. Ziņojumā identificētā tiešā ietekme uz vidi ir derīgās augsnes slāņa un veģetācijas iznīcināšana, noņemot derīgā izrakteņa pārsedzošo slāni, kā arī putekļi un troksnis, kas radīsies izstrādājot Atradni un transportējot iegūto materiālu, un izmaiņas apkārtējā ainavā. Ziņojuma novērtētā Paredzētās darbības gaitā radītā netiešā ietekme galvenokārt ir iegūtā materiāla transportēšanas rezultātā radītās putekļu emisijas. Kā pastāvīgā jeb paliekošā ietekme Ziņojumā vērtētas Paredzētās darbības radītās izmaiņas apkārtējā ainavā, kas, īstenojot plānotos un Ziņojumā norādītos rekultivācijas pasākumus, būs maksimāli pietuvināta apkārtņē esošajai dabiskajai ainavai, tādēļ nav vērtējama kā negatīva ietekme. Vērtējot Plānotās darbības iedarbības

ilgumu, paredzama ilglaicīga ietekme transporta radītā trokšņa un putekļu rezultātā, kā arī izmaiņas apkārtējā ainavā.

- 6.2.7.4. Ziņojuma autoru vērtējumā, uzsākot Paredzēto darbību nav sagaidāmas jaunas ietekmes, kas līdz šim apkārtnes teritorijā jau nebūtu novērotas, jo līdzšinējo derīgo izrakteņu ieguves apjomu nav plānots palielināt, - jau izstrādātās teritorijas tiks aizstātas ar jaunām (Atradne). Netiek prognozētā arī ietekmju summēšanās vai kumulatīvs pieaugums. Apkārtņē saglabāsies līdzvērtīgas ietekmes (līdzvērtīgā apjomā), kas jau esošā karjera darbības gaitā, kas galvenokārt saistītas ar autotransporta radīto gaisa piesārņojumu, putekļu emisiju un troksni. Ietekme vērtēta Ziņojumā un Birojs šī atzinuma ietvaros, kur nepieciešams, noteicis papildus obligātos nosacījumus. Papildus nosacījumu izvirzīšana nav izslēgta arī veicamās ietekmes uzraudzības un kontroles rezultātā.

6.2.8. Inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmes uz vidi novērtēšanai vai samazināšanai.

- 6.2.8.1. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju Paredzēto darbību plānots veikt ar atklāto ieguves metodi karjera 2 kāplēs, sākot no apakšējās, nepazeminot gruntsūdens līmeni un izmantojot atbilstošu karjera tehniku. Ieguvi paredzēts veikt reljefa padziļinājumā, Ziņojumā izvērtēts, ka tādā veidā Darbības vietas apkārtējā teritorijā no rakšanas darbiem sagaidāmas mazākas putekļu emisijas.
- 6.2.8.2. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju grunts atlikumi (mālainā grunts, ārpusfrakciju materiāls u.c.), kas radīsies derīgo izrakteņu ieguves gaitā, pēc tam var tikt izmantoti izstrādātās Atradnes rekultivācijā.
- 6.2.8.3. Atradnes izstrādes gaitā, veicot karjera nogāžu veidošanu, iespējama ģeoloģisko procesu attīstība, kas atkarīga no nogāzes veidojošo grunšu mehāniskajām īpašībām. Ja grunts noturība nogāzē nav pietiekama, var veidoties noslīdeņi (mālainās un putekļainās gruntīs) vai nobiras (smilšainās un rupjdrupu gruntīs). Lai uzlabotu nogāžu noturību, iespējams veikt dažādus pasākumus, piemēram, veikt nogāžu terasēšanu, veidot atbalsta valni, to stiprināšanai. Savukārt mehāniskas izskalošanās gadījumā karjera nogāzēs var sākties gravu veidošanās, savlaicīgi to nenovēršot, var veidoties augsnes un grunts erozija plašākā teritorijā. Lai novērstu gravu veidošanos, regulāri nepieciešams veikt nogāžu apsekošanu, īpaši pēc intensīvas lietus vai kušanas ūdeņu iedarbības, nepieciešamības gadījumā likvidējot izskalojumus un erozijas kanālus, tos aizberot ar pieejamo grunts materiālu.
- 6.2.8.4. Ziņojumā izvērtēts, ka īstenojot Paredzēto darbību nav prognozējama putekļu emisijas gaisā robežvērtību pārsniegšana, ko nosaka MK noteikumi Nr.1290, taču pie nelabvēlīgiem meteoroloģiskiem apstākļiem var rasties tādi apstākļi, kuru ietekmē putekļu piesārņojums gaisā īslaicīgi var pārsniegt normatīvos noteiktās robežvērtības, tādēļ sausā laikā, saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju, ieteicams veikt gaisa piesārņojuma samazināšanas pasākumus. Izstrādātāja Ziņojumā piedāvā vairākus variantus putekļu piesārņojuma mazināšanai, kas saistīti ar transportēšanai paredzēto ceļu mitrināšanu sausuma periodā; iegūtā materiāla uzglabāšanas krautņu mitrināšanu vai pārsegšanu sausā un vējainā laikā; pēc nepieciešamības, piemēram, transportiera lentas daļēja

nosegšana iegūtā materiāla sijāšanas un šķīrotā materiāla padeves procesā pie nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem.

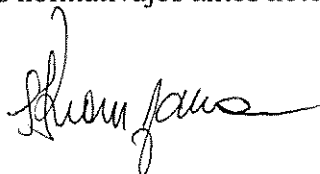
- 6.2.8.5. Saskaņā ar Ziņojumu, nav paredzēts veikt speciālus un regulārus vides kvalitātes novērtēšanas monitoringa pasākumus, jo nav prognozēta Paredzētās darbības negatīva ietekme. Nosacījumi mērījumiem/ietekmes uzraudzībai ir izvirzīti šajā Biroja atzinumā.

6.2.9. Alternatīvie risinājumi.

- 6.2.9.1. Ziņojuma ietvaros izvērtētas divas karjera izstrādes tehnoloģiskās alternatīvas. Detālāks Paredzētās darbības īstenošanai piedāvāto alternatīvu apraksts sniegts Ziņojuma 7.nodaļā, kā arī šī Biroja atzinuma 3.4.sadaļā. Ziņojumā, veicot tehnoloģisko alternatīvu salīdzināšanu pēc Izstrādātājas izveidotajiem kritērijiem, nonākts pie secinājuma, ka ja derīgo izrakteņu ieguve Atradnē tiek veikta pakāpeniski (katru gadu 1-2 ha lielā platībā, apgūstot visu tās teritoriju un veidojot karjeru reljefa padziļinājumā 2 kāplēs), - ietekme uz vidi sagaidāma mazāka, nekā Paredzēto darbību īstenojot uzreiz visā Atradnes platībā pa slāņiem. Prognozējams, ka, karjera tehnikai iegūstot derīgo materiālu ieguvei plānotā slāņa pamatnē (reljefa padziļinājumā), putekļu emisijas un trokšņa radītā piesārņojuma lielums Darbības vietas apkārtnē tiek vērtēts mazāks, kā īstenojot Paredzēto darbību uzreiz visā Atradnes platībā. tāpat ietekme uz apkārtējo ainavu būs relatīvi mazāka, ja netiek uzreiz atsegta visa derīgā materiāla iegulas platība.
- 6.2.9.2. Birojs, izvērtējot Paredzētās darbības nodrošināšanas īstenošanai piedāvātos tehnoloģiskos alternatīvu risinājumus, pie nosacījuma, ja tiek ievērotas normatīvajos noteiktās prasības un nodrošināta Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā noteikto obligāto nosacījumu izpilde, nesaskata izslēdzošus vai limitējošus faktorus nevienai no alternatīvām, tomēr var pievienoties Ziņojumā ietvertajam secinājumam, ka videi saudzīgāka ir 1.alternatīva.

Birojs, sniedzot šo atzinumu, nav konstatējis tādus apstākļus, kas būtu par pamatu pilnībā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, tai pat laikā darbība ir iespējama tikai ievērojot gan Ziņojumā paredzētos, gan Biroja noteiktos obligātos nosacījumus, ar kādiem darbība ir īstenojama, ja tiek saņemts Paredzētās darbības akcepts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Direktora p.i.

I.Kramzaka

2015.gada 17.jūlijā